

Hrvatske smjernice za provedbu modela Barnahus u području organizacijske i prostorne koordinacije

Smjernice izradila:
Daška Leppee Pažanin, dipl.iur.
savjetnica pravobraniteljice za djecu

Gradimo Europu
za djecu i s djecom

Sufinancira
Europska unija

EUROPSKA UNIJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Sufinancira i implementira
Vijeće Europe

Hrvatske smjernice za provedbu modela Barnahus u području organizacijske i prostorne koordinacije

Smjernice izradila:
Daška Leppee Pažanin, dipl.iur.
savjetnica pravobraniteljice za djecu

Smjernice su izrađene uz stručnu podršku
Nine Ćurčić, dipl.iur., univ.spec.crim.,
savjetnice pučke pravobraniteljice

Ove Smjernice su izrađene uz financijsku potporu Europske unije i Vijeća Europe. Njihov sadržaj je isključiva odgovornost autora. Iznesena stajališta ni na koji način ne odražavaju službeno stajalište Europske unije i Vijeća Europe.

Reprodukcija odlomaka (do 500 riječi) je dopuštena, osim u komercijalne svrhe, sve dok se očuva cjelovitost teksta, odlomak ne koristi izvan konteksta, ne pružaju nepotpune informacije ili na drugi način ne obmanjuje čitatelja u pogledu prirode, opsega ili sadržaja teksta. Izvorni tekst uvijek se mora navesti na sljedeći način: "© Vijeće Europe, godina objave".

Svi ostali zahtjevi koji se tiču reprodukcije/prevođenja cijelog ili dijela dokumenta trebaju biti upućeni Službi za publikacije i vizualni identitet, Vijeće Europe (F-67075 Strasbourg Cedex) ili publishing@coe.int.

Sva druga korespondencija vezana uz ovaj dokument treba biti upućena Generalnoj upravi za demokraciju i ljudsko dostojanstvo, Službi za prava djece.
E-mail: children@coe.int.

Naslovnica i izgled: Odjel za publikacije i vizualni identitet (DPIV), Vijeće Europe

Foto: Shutterstock

Ova publikacija nije uređivana od strane Uredništva DPIV-a kako bi se ispravile tipografske i gramatičke pogreške.

© Vijeće Europe, travanj 2026.

Zajednički projekt Europske unije i Vijeća Europe
"Implementacija modela Barnahus u Hrvatskoj" 23HR02

Projekt sufinancira Europska unija putem Instrumenta za tehničku potporu, a provodi ga Vijeće Europe u suradnji s Europskom komisijom.

Smjernice revidirala:

Ivana Celio Cega,
nezavisna stručnjakinja za ljudska prava

Smjernice su izrađene uz stručnu podršku sljedećih stručnjaka iz Ureda pravobranitelja za djecu, s naglaskom na dječju participaciju:

Helenca Pirnat Dragičević,
bivša pravobraniteljica za djecu

Davorka Osmak-Franjić,
savjetnica pravobraniteljice za djecu

Ivona Makvić Salaj,
savjetnica pravobraniteljice za djecu

Sadržaj

POKRATE	5
UVOD	7
I. CILJ, SVRHA I KORISNICI	9
II. METODOLOGIJA I RELEVANTNI IZVORI	11
1. Metodologija	11
2. Relevantni izvori	11
III. SUDJELOVANJE DJECE	13
IV. NACIONALNE SMJERNICE	15
1. Opća načela	15
2. Organizacijska koordinacija	16
3. Prostorna koordinacija	20
PRILOG 1: SAŽECI RELEVANTNIH IZVORA	25
PRILOG 2: STUDIJSKE POSJETE SLOVENIJI I FINSKOJ	29
1. Studijska posjeta Sloveniji	29
2. Studijska posjeta Finskoj	30
PRILOG 3: SAŽETAK SAVJETODAVNIH SASTANAKA	33
PRILOG 4: SUDJELOVANJE DJECE	37
1. Konzultacije s djecom koje su prethodno održane u okviru zajedničkog projekta EK/VE	37
2. Konzultacije s djecom provedene u svrhu izrade Smjernica – cilj i opseg	37
PRILOG 5	41

Pokrate

Vijeće Europe	VE
Europska komisija	EK
Europska unija	EU
Smjernice za provedbu modela Barnahus u Republici Hrvatskoj u području organizacijske i prostorne koordinacije	Smjernice
Ministarstvo pravosuđa, javne uprave i digitalne transformacije	MPUDT
Multidisciplinarna i međuresorna suradnja	MD/IA
Konvencija UN-a o pravima djeteta	Konvencija o pravima djeteta

Odricanje od odgovornosti: Korištenje pojma “Dječja kuća” ne podrazumijeva niti sugerira službeni naziv budućeg modela Barnahus u Hrvatskoj, koji je još uvijek predmet odluke.

Uvod

Hrvatske smjernice za provedbu modela Barnahus u području organizacijske i prostorne koordinacije (u nastavku: Smjernice) razvijene su tijekom 2025. kao jedan od ishoda zajedničkog projekta EU-a i VE "Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj". Projekt sufinancira Europska unija putem Instrumenta za tehničku potporu, a provodi ga Vijeće Europe u suradnji s Europskom komisijom i MPUDT-om u razdoblju od 1. rujna 2023. do 30. lipnja 2026. Projekt je proveden temeljem zahtjeva MPUDT-a za tehničku potporu u osmišljavanju, razvoju i provedbi reformi u području pravosuđa i zaštite prava djece.

Opći cilj projekta "Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj" jest poboljšati kvalitetu usluge pravosudnog sustava za djecu žrtve i svjedoke spolnog iskorištavanja i spolnog zlostavljanja, kroz jačanje kapaciteta i učinkovitu koordinaciju nadležnih tijela i stručnjaka u slučajevima spolnog nasilja nad djecom u Hrvatskoj, na način prilagođen djeci.

Barnahus (Dječja kuća) je multidisciplinarni i međuresorni (MD/IA) model prilagođen djeci koji, u slučajevima nasilja nad djecom uključujući i spolno zlostavljanje djece, osigurava koordinaciju kaznenih postupaka i postupaka u okviru sustava socijalne skrbi. Model Barnahus okuplja sve relevantne stručnjake (suce, državne odvjetnike, policiju, socijalne radnike i/ili socijalne pedagoge, psihologe i liječnike) pod jednim krovom, u okruženju sigurnom za djecu, s ciljem pružanja koordiniranog i učinkovitog odgovora te sprječavanja ponovne traumatizacije i sekundarne viktimizacije djece tijekom istrage i sudskog postupka. Integriranjem pravovremenih i učinkovitih MD/IA usluga u jedan sustav, djeca nisu izložena višekratnim ispitivanjima i stresnim situacijama uzrokovanim potrebom odlaska u više različitih ustanova. Model Barnahus stavlja najbolji interes djeteta u središte svojih postupaka, vodeći računa da je valjan iskaz djeteta od ključnog značaja kako za kazneni postupak, tako i za provedbu mjera obiteljsko-pravne zaštite i psihosocijalnog tretmana, uz osiguravanje prava obrane na pravičan postupak.

Odbor stranaka *Konvencije VE za zaštitu djece od spolnog iskorištavanja i spolnog zlostavljanja* (Lanzarote Konvencija) prepoznao je 2015. islandski Barnahus kao primjer dobre prakse prikupljanja podataka, osiguravanja najboljeg interesa djeteta u istragama i kaznenim postupcima te podrške žrtvama. Od tada je model Barnahus prepoznat i od strane stručnjaka, zakonodavaca, djece i njihovih obitelji kao dobra praksa MD/IA odgovora na nasilje, u potpunosti prilagođena djetetu.

Nacionalni plan za suzbijanje seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja za razdoblje do 2027. godine Vlade Republike Hrvatske (u nastavku: Nacionalni plan), kroz pripadajući Akcijski plan za suzbijanje seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja za razdoblje do 2024. godine¹, izričito predviđa uspostavu Dječje kuće u Hrvatskoj, kao MD/IA centra za djecu žrtve i svjedoke, po modelu Barnahus.

¹ Izrada "Akcijskog plana za suzbijanje seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja za razdoblje 2025.–2027." je u tijeku.

Nacionalni plan se oslanja na međunarodne i europske obveze², uključujući [Zaključne primjedbe/komentare o objedinjenom petom i šestom periodičkom izvješću Republike Hrvatske](#), u kojima se države potiče da osiguraju da se svi slučajevi zlostavljanja djece, uključujući seksualno zlostavljanje, odmah prijave i istraže, primjenjujući MD/IA pristup prilagođen djeci, kako bi se spriječila ponovna viktimizacija djeteta. Nadalje, Nacionalni plan je u skladu s naknadno donesenom [Preporukom Komisije od 23.4.2024. o razvoju i jačanju integriranih sustava za zaštitu djece u najboljem interesu djeteta](#). U skladu s obvezama iz [Strategije EU-a o pravima djeteta](#), *Preporuka* poziva države članice EU-a da namijene posebna sredstva kako bi osigurale ciljanu, višeagencijsku suradnju i koordinaciju za potporu djeci koja su u kontaktu s pravosudnim sustavom, posebno žrtvama kaznenih djela, među ostalim uspostavom dječjih kuća u skladu s modelom dječje kuće (Barnahus) ili bilo kojim drugim ekvivalentnim modelom u skladu s pravima djece. Države članice trebale bi na najbolji mogući način iskoristiti dostupna sredstva i tehničku potporu na razini Unije.

2 Konvencija UN-a o pravima djeteta; Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Lanzarote konvencija) koju je Hrvatska ratificirala 2011., a koja je u Hrvatskoj stupila na snagu 2012.; Smjernice Vijeća Europe o pravosuđu prilagođenom djeci (2010.), Preporuka Vijeća Europe za socijalne usluge prilagođene djeci (2011.), Radni dokument Europske komisije s prijedlogom 10 načela za integrirane sustave zaštite djece; Barnahus standardi kvalitete – Smjernice za multidisciplinarni i međuresorni odgovor na nasilje nad djecom žrtvama i svjedocima; IWA 49:2025 – Dječji, multidisciplinarni i međuresorni odgovor za djecu žrtve nasilja – Zahtjevi i preporuke; Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije; Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela.

I. Cilj, svrha i korisnici

Hrvatski zakonodavni i politički okvir predviđa usluge tipa Barnahus kroz propisanu međuresornu suradnju putem međuresornih sporazuma, određene dionike, njihove nadležnosti i kodeks ponašanja, kao i opsežnu praksu pravosuđa prilagođenog djeci. Međutim, i dalje su prisutni izazovi u provedbi, osobito u pogledu nedostatka okruženja prilagođenog djeci, sprječavanja kontakata djeteta žrtve i počinitelja, višekratnog forenzičkog ispitivanja djece, nedostatka ciljne psihološke podrške za djecu žrtve i članove njihovih obitelji koji nisu počinitelji te neadekvatnog MD/IA pristupa u slučajevima spolnog zlostavljanja djece. Sve navedeno rezultat je nedostatnog međuresornog planiranja, upravljanja podacima i razmjene informacija.

Visoka kvaliteta pružanja usluga od presudne je važnosti za učinkovito funkcioniranje Barnahusa. Dječja kuća ima koherentnu i funkcionalnu organizacijsku strukturu s jasno definiranim odgovornostima donositelja odluka i operativnim zaduženjima. U Dječjoj kući djeluje osposobljen i visokokvalificiran stručni tim koji provodi MD/IA pristup, s operativnim i jedinstvenim međuresornim planiranjem i vođenjem slučaja, osiguravajući djetetovo pravo na sudjelovanje i pristup pravdi, istovremeno ne ugrožavajući pravo okrivljenika na pravično suđenje.

Ove Smjernice, kao jedan od ishoda predviđenih u okviru projekta, pružaju strukturirani i praktični okvir za organizacijski i prostorni koncept provedbe modela Barnahus u Hrvatskoj.

Smjernice se u velikoj mjeri oslanjaju na vodeća načela i standarde međunarodnih i europskih dokumenata³, kao i na konkretne preporuke za učinkovito funkcioniranje modela Barnahus u Hrvatskoj koje su izrađene u okviru zajedničkog projekta EU-VE "Uspostavljanje modela Barnahus u Hrvatskoj" pod ishodima 1/ "Analiza pravnog, strateškog i institucionalnog okvira zaštite djece i postupanja u slučajevima nasilja nad djecom, uključujući seksualno nasilje u Hrvatskoj", 2/ "Mapa puta osnivanja Dječje kuće s analizom strukture troškova za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj" i 3/ "Izvješće o postupcima i protokolima koji podupiru međuresorni sporazum između tijela Republike Hrvatske nadležnih za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj".

Oslanjajući se na relevantne standarde i naučene lekcije pojedinih država⁴, Smjernice pružaju opća načela i prilagođena rješenja pri uspostavljanju i provedbi učinkovite i operativne organizacijske strukture, kao i za prostorno planiranje i dizajn budućeg prostora Dječje kuće. Smjernice bi trebale poslužiti kao temelj za razvoj Barnahus usluga koji omogućava koordinirano, zajedničko djelovanje svih dionika te koji doprinosi učinkovitim i suradničkim međuresornim timovima, uzajamnom poštovanju uloga i zajedničkom osjećaju odgovornosti. U okviru sustava usmjerenog na dijete opisanim pristupom osigurat će se prevencija, rano otkrivanje te pravovremena i učinkovita zaštita djece od spolnog nasilja. U provedbi Smjernica potrebno je poticati okupljanje svih relevantnih stručnjaka pod jednim krovom, kao i sigurno okruženje za dijete, u kojem se, na način prilagođen djetetu, pravovremeno osigurava valjan iskaz za potrebe sudskog postupka, a djetetu pružaju psihosocijalna i liječnička pomoć i podrška.

Smjernice bi trebale olakšati provedbu modela Barnahus i početak rada Dječje kuće, osiguravajući ispunjenje svih pravnih i organizacijskih preduvjeta. Neiscrpan popis područja koja je potrebno definirati kako bi se osiguralo učinkovito funkcioniranje Barnahusa odnosi se na uloge i odgovornosti tijela, kodeks ponašanja, MD/IA suradnju, proračunska sredstva, upravljanje dokumentacijom, zaštitu podataka i privatnost, praćenje i evaluaciju, stručne kompetencije, osposobljavanje i superviziju, prikupljanje podataka, podizanje svijesti i razmjenu znanja, vizualni koncept Barnahusa (ime i logotip Dječje kuće) te lokaciju.

³ Vidi pod 2.

⁴ Najrelevantnija usporedna rješenja koja su poslužila kao izvor inspiracije za hrvatski model Barnahus su slovenska, finska i irska praksa u pogledu međuresorne suradnje.

Smjernice mogu poslužiti kao korisna osnova za sveobuhvatan zakonodavni okvir koji će biti donesen nakon Smjernica, a kojim će se propisati svi postupovni, administrativni i organizacijski aspekti buduće Dječje kuće.

Također, Smjernice će poslužiti državnim tijelima uključenima u funkcioniranje Barnahusa (primarni korisnici), kao i arhitektima, inženjerima i drugim stručnjacima uključenima u izgradnju i projektiranje Dječje kuće (sekundarni korisnici) kao praktičan vodič za razvoj organizacijskog i prostornog koncepta prostora.

Utemeljene na međunarodnim najboljim praksama, Smjernice predstavljaju sintezu nalaza iz konzultacija sa zainteresiranim stranama, dok istovremeno uzimaju u obzir specifičnost nacionalnog konteksta i potreba. One ne stvaraju nove, pravno obvezujuće obveze te ni na koji način ne mijenjaju niti dopunjuju postojeće nacionalno zakonodavstvo.

II. Metodologija i relevantni izvori

1. Metodologija

Prema opisu projekta, Smjernice bi trebale biti izrađene u konzultaciji i uz podršku svih uključenih dionika, čime se osigurava transparentan, participativan i inkluzivan postupak usvajanja zajedničkog dokumenta temeljenog na suradnji, a u skladu s preporukama sadržanima u ["Mapi puta osnivanja Dječje kuće s analizom strukture troškova za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj"](#).

U svrhu osiguravanja cjelovitog istraživačkog pristupa izrade Smjernica primijenjena je kombinacija kvantitativnog i kvalitativnog prikupljanja podataka. Alati korišteni za ovakvo kombinirano prikupljanje podataka tijekom prve faze rada na Smjernicama obuhvaćali su *desk* metodu i mapiranje relevantnih međunarodnih dokumenata, ishode projekta, publikacije i ankete (vidi Prilog 1), nadovezujući se na naučene lekcije iz studijskih posjeta Sloveniji i Finskoj (vidi Prilog 2). U cilju stjecanja znanja o razvoju nacionalnih organizacijskih i prostornih koncepata modela Barnahus provedene su *online* konzultacije iz prve ruke sa stručnjacima za Barnahus iz Irske i Slovenije (vidi Prilog 3). Vrijedan doprinos i podršku u postupku izrade Smjernica pružili su projektni tim VE (Frederique Privat de Fortune) i Ivana Celio Cega, nezavisna stručnjakinja za ljudska prava. Prijedlozi i ideje za razvoj Smjernica razmjenjivani su između autorice, nacionalnih stručnjaka, revidenta, projektnog tima VE, MPUDT-a i Savjetodavne skupine projekta, i to putem *online* sastanaka, sastanaka uživo i pisanih povratnih informacija.

Druga faza rada na Smjernicama uključivala je sudjelovanje djece kao glavne ciljane skupine projekta koja će imati koristi od usluga Barnahusa. Informacije o provedenim konzultacijama s djecom predstavljene su u Poglavlju III. ovih Smjernica, dok su metoda prikupljanja podataka, anketni uzorak i rezultati dviju provedenih anketa detaljno objašnjeni i predstavljeni u Prilogu 4 ovih Smjernica.

VE, EK/Glavna uprava za reformu i ulaganja, Ured pravobranitelja za djecu, MPUDT i Savjetodavna skupina projekta imali su ključnu i aktivnu ulogu u postupku izrade Smjernica, pronalazeći pravne i praktične mogućnosti i prepreke za uspostavu modela Barnahus u Hrvatskoj.

U svrhu prilagodbe nacionalnom kontekstu, profesionalnim praksama i mogućnostima, kao i specifičnim potrebama djece koja su žrtve ili svjedoci nasilja, Smjernice po potrebi pružaju fleksibilna i/ili višestruka rješenja i/ili opcije za razmatranje i konačnu odluku.

2. Relevantni izvori

U svrhu izrade Smjernica konzultirani su i razmatrani sljedeći izvori:

- (1) [Konvencija UN-a o pravima djeteta](#), uz prateće Opće komentare;
- (2) [Strategija Vijeća Europe za prava djeteta](#) (2022.–2027.);
- (3) [Preporuka Komisije od 23.4.2024. o razvoju i jačanju integriranih sustava za zaštitu djece u najboljem interesu djeteta](#);
- (4) [Studija mapiranja multidisciplinarnih i međuresornih pravosudnih sustava prilagođenih djeci kao odgovor na nasilje nad djecom u državama članicama Vijeća Europe](#);
- (5) [Barnahus standardi kvalitete - Smjernice za multidisciplinarni i međuresorni pristup djeci žrtvama i svjedocima nasilja](#);
- (6) [IWA 49:2025 - Multidisciplinarni i međuresorni pristup prema djeci žrtvama nasilja - Zahtjevi i preporuke](#);
- (7) [Analiza pravnog, strateškog i institucionalnog okvira zaštite djece i postupanja u slučajevima nasilja nad djecom, uključujući seksualno nasilje u Hrvatskoj](#);

- (8) Analiza nedostataka u osposobljavanju;
- (9) Mapa puta osnivanja Dječje kuće s analizom strukture troškova za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj;
- (10) Izvješće o postupcima i protokolima koji podupiru međuresorni sporazum između tijela Republike Hrvatske nadležnih za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj;
- (11) Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja;
- (12) Suradnja u borbi protiv zlostavljanja djece – istraživanje nordijskog modela Barnahus (Stvaranje brižne atmosfere: prijateljski odnos prema djetetu u Barnahusu kao višedimenzionalni fenomen);
- (13) Informiranje o provedbi modela Bairns' Hoose u Škotskoj
- (14) Nacionalne smjernice za Barnahus u Sloveniji.

Sažeci relevantnih izvora navedenih u ovom odjeljku, kao i kratak pregled glavnih nalaza iz dokumenata pod točkama (7), (8), (9) i (10), za potrebe izrade ovog dokumenta, navedeni su u Prilogu 1.

III. Sudjelovanje djece

Pravo djece na sudjelovanje jedno je od općih načela Konvencije UN-a o pravima djeteta. Djeca mogu pružiti neprocjenjive povratne informacije koje mogu jamčiti okruženje i postupak na način prilagođen djeci. Dječji uvidi mogu značajno poboljšati razumijevanje koncepta načina prilagođenog djeci, kao i načina na koji stručnjaci postupaju prema djeci. Osiguravanje smislenog sudjelovanja djece tijekom cijelog postupka razvoja Dječje kuće posebno je naglašeno u [Mapi puta osnivanja Dječje kuće s analizom strukture troškova za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj](#).

Kako bi se osiguralo sudjelovanje djece u izradi ovih Smjernica, provedene su konzultacije s dvjema skupinama djece – djecom koja su članovi Mreže mladih savjetnika pravobraniteljice za djecu i djecom iz Centra za nestalu i zlostavljano djecu. Djeca su pružila važne informacije o prostornom uređenju buduće Dječje kuće. Zbog složene i apstraktne prirode organizacijskog koncepta modela Barnahus, djeca su djelomično konzultirana u ovom dijelu, i to uglavnom u odnosu na pitanja stručnih kompetencija tima Dječje kuće, dobivanja povratnih informacija o uslugama koje su primili u Dječjoj kući, kao i o vizualnom identitetu, nazivu i logotipu Dječje kuće.

Djeca članovi Mreže mladih savjetnika pravobraniteljice za djecu konzultirana su o pitanjima osnovnog poznavanja prava djece, kao i općenito o okruženjima prilagođenima djeci, temeljnoj obuci i osviještenosti stručnjaka o pravima djece, metodologiji rada s djecom i načelima pristupa prilagođenog djeci.

Kako bi usluge Dječje kuće bile što pristupačnije i prilagođenije djeci, **djeca iz Centra za nestalu i zlostavljano djecu** pružila su osobito vrijedne uvide u praktične aspekte pružanja usluga u ovom području, kao što su zakazivanje termina, čekanje na zakazani termin te modaliteti pružanja informacija.

Kako bi se pospješio osjećaj ugone kod djece i osigurala njihova što bolja priprema za boravak u Dječjoj kući, obje skupine djece konzultirane su o rasporedu prostorija, unutaršnjem uređenju, nazivima soba, vizualnom identitetu i logotipu Dječje kuće, kao i o cjelokupnom ozračju Dječje kuće, i to na temelju njihovog razumijevanja o tome na koji način osigurati da je boravak u Dječjoj kući za njih što manje stresan. Perspektive djece utjecat će na odabir namještaja i boja u prostoru. Obje su skupine djece konzultirane o tome na koji način doživljavaju cijeli postupak i interakciju sa stručnjacima te koje informacije o stručnjacima s kojima dolaze u kontakt smatraju korisnima.

Kako bi se osiguralo da usluge koje Dječja kuća pruža prate potrebe djece, njihovih obitelji i osoblja, uz istovremeno osiguranje visokih standarda privatnosti, sigurnosti i pristupačnosti, potrebno je redovito provoditi procjenu usluga Dječje kuće.

Metoda prikupljanja podataka, anketni uzorak i kratak pregled glavnih nalaza obje ankete objašnjeni su i predstavljeni u Prilogu 4.

IV. Nacionalne smjernice

1. Opća načela

1.1. U svim radnjama koje poduzimaju stručnjaci koji rade u i/ili za Dječju kuću rukovodit će se načelom **zabrane diskriminacije** (članak 2. Konvencije o pravima djeteta), najboljeg interesa djeteta (članak 3. Konvencije o pravima djeteta), prava na život i razvoj (članak 6. Konvencije o pravima djeteta) i prava na sudjelovanje (članak 12. Konvencije o pravima djeteta) kao temeljnih načela koja se primjenjuju u svim pitanjima koja se tiču djece;

U svim radnjama koje poduzimaju stručnjaci koji rade u i/ili za Dječju kuću poštivat će se pravo na oporavak i vraćanje u društvo (članak 39. Konvencije o pravima djeteta), osiguravajući djeci koja su bila izložena nasilju sredinu koja potiče djetetovo zdravlje, samopoštovanje i dostojanstvo;

1.2. Prema djeci koja će koristiti usluge Dječje kuće u Hrvatskoj po modelu Barnahus postupat će se na jednak način bez obzira na njihovu spol, dob, socio-ekonomsko i kulturno podrijetlo te bilo koju diskriminacijsku osnovu koja bi ih mogla staviti u nepovoljniji položaj od drugog djeteta u usporedivoj situaciji;

Poseban naglasak potrebno je staviti na zaštitu djece s teškoćama u razvoju koja su žrtve spolnog zlostavljanja;

1.3. **Najbolji interes djeteta** bit će ključno načelo pri poduzimanju svih aktivnosti koje se odnose na uspostavu i funkcioniranje modela Barnahus u Hrvatskoj;

Kako bi se osigurala potpuna provedba prava djeteta da njegovi/njezini najbolji interesi imaju prednost, stručnjaci će redovito postupati u skladu s [Općim komentarom br. 14 \(2013.\) o pravu djeteta da njegovi ili njeni najbolji interesi moraju imati prednost](#);

1.4. Kako bi se osigurala **potpuna primjena svih prava djece povezanih s uslugama modela Barnahus**, stručnjaci će redovito postupati u skladu s Općim komentarima kao pojašnjavajućim dokumentima uz [Konvenciju UN-a o pravima djeteta](#);

1.5. U cilju pružanja učinkovitih i na suradnji temeljenih usluga prilagođenih djetetu po modelu Barnahus, sve radnje koje poduzimaju stručnjaci koji rade u i/ili za Dječju kuću trebaju se temeljiti na Barnahus standardima kvalitete – Smjernicama za multidisciplinarni i međuresorni pristup djeci žrtvama i svjedocima nasilja te na IWA 49:2025 - Multidisciplinarnom i međuresornom pristupu prema djeci žrtvama nasilja - Zahtjevima i preporukama;

1.6. U suradnji sa stručnjacima koji rade za i/ili s djecom potrebno je u provedbi modela Barnahus u Hrvatskoj primjenjivati obiteljski pristup koji je utemeljen na obiteljskim vezama kao primarnom izvoru podrške i razumijevanja;

1.7. Poticajno i sigurno okruženje prilagođeno djetetu, u kojem se djeca osjećaju kao djeca, a ne isključivo kao žrtve, treba biti **temeljna vrijednost i načelo** Dječje kuće;

1.8. **Koncept prilagođenosti Barnahus usluga djeci ne smije se temeljiti samo na estetici**, već i na stvaranju ugođaja usmjerenog na dijete, s poticajnim okruženjem u kojem djeca osjećaju opušteno ozračje. Na taj način djeca će boraviti u poznatom i sigurnom okruženju, što kod djece može potaknuti osjećaj da su viđena, prepoznata te da im je pružena potrebna skrb;

Holistički pristup pružanju usluga po modelu Barnahus, na način prilagođen djeci, mora biti u uskoj vezi s načinom na koji se stručni tim Dječje kuće ophodi prema djetetu, uključujući organizaciju i strukturu boravka djeteta koja pruža podržavajuće okruženje, uhodane prakse i rutine dolaska i boravka djeteta te upoznavanja

stručnog tima Dječje kuće. Osim fizičkog okruženja, ugođaju opuštenosti moraju pridonositi i međusobni odnosi u Dječjoj kući;

1.9. Svi stručnjaci koji rade u i/ili za Dječju kuću moraju osigurati da **su djeca pravovremeno i potpuno obaviještena** o općim aspektima vođenja postupka te da dobiju informaciju i pojašnjenje o svim radnjama koje se poduzimaju. Djeca i, ukoliko je moguće, njihovi roditelji i članovi obitelji trebali bi redovito dobivati informacije o konkretnom slučaju, na njima razumljiv način;

Kako bi se djeca što bolje pripremila za dolazak u Dječju kuću, potrebno im je pravovremeno dati **brošuru** na kojoj je prikazan unutarnji prostor Dječje kuće. Brošura bi trebala sadržavati pojašnjenja o postupku, na jeziku prilagođenom djeci, te sadržavati opise radnji koje će poduzeti u Dječjoj kući, uz pojašnjenja uloga različitih stručnjaka s kojima će djeca doći u kontakt. Ovi materijali trebali bi biti dostupni u tiskanom i digitalnom obliku, a po mogućnosti i u obliku kratkih videozapisa – u skladu s dobi djece i njihovim mogućnostima razumijevanja sadržaja;

1.10. Sudjelovanje djece osigurat će se u postupku donošenja svih odluka vezanih uz uspostavu, funkcioniranje i evaluaciju modela Barnahus u Hrvatskoj;

1.11. Stručni tim Dječje kuće i svi dionici provedbe modela Barnahus u Hrvatskoj međusobno surađuju u provedbi organizacijskog okvira Dječje kuće. U cilju osiguranja učinkovitih MD/IA usluga, svi stručnjaci koji rade u i/ili za Dječju kuću postupaju u skladu s **načelom "pod jednim krovom"**, okupljajući stručnjake u zajedničkom prostoru i **njegujući osjećaj zajedništva i međusobnog poštovanja** te postupajući po ustaljenim obrascima službene i neslužbene međusobne suradnje na visokoj razini;

MD/IA usluge moraju biti ugrađene u sve sustave zaštite djece, kao i u pravosudne sustave te moraju biti primijenjene prilikom procjene i zaštite djece. Sve usluge moraju biti dio jedinstvenog, kontinuiranog i planiranog postupanja koje započinje prije pružanja MD/IA usluga, a završava kada je to potrebno. MD/IA pristup treba primijeniti već od prijave sumnje na spolno nasilje te mora trajati tijekom svih radnji koje se poduzimaju u i/ili za Dječju kuću. Pružanje MD/IA usluga podrazumijeva kontinuiranu procjenu pružanja usluga i podrške djeci i članovima obitelji koji nisu počinitelji;

1.12. **Redoviti sastanci upravljanja slučajevima i zajedničkog donošenja odluka, s međusektorskim planiranjem i vođenjem predmeta**, u skladu s načelom najboljeg interesa djeteta, ključni su u pružanju MD/IA usluga. Prema potrebi, svi stručnjaci koji rade u i/ili za Dječju kuću imaju pristup relevantnim informacijama o djetetu i njegovoj obitelji, uz sustavno, kontinuirano i nesmetano vođenje predmeta i razmjenu informacija.

2. Organizacijska koordinacija

2.1. Usluge Barnahusa trebaju biti ugrađene u nacionalni pravosudni sustav, kroz osnivanje javne ustanove ili organizacijske jedinice u okviru MPUĐT-a;

2.2. Ovisno o odabranoj opciji, o kojoj će odlučiti imenovana radna skupina za izradu Zakona o Dječjoj kući po modelu Barnahus, uloge i odgovornosti vođenja i upravljanja Dječjom kućom trebaju biti jasno definirane;

2.3. Kako bi se osigurao učinkovit, koordiniran i djetetu prilagođen odgovor na nasilje, potrebno je identificirati ključne dionike koji će uspostaviti i voditi Dječju kuću, na temelju znanja, stručnosti i iskustva stečenog tijekom faze provedbe zajedničkog projekta EU-VE. To mogu biti članovi Savjetodavne skupine projekta. Dionici provedbe (poput Savjetodavne skupine) mogu doprinijeti razvoju usluga Barnahusa, i to redovitim davanjem savjetodavnih mišljenja te razmjenom stručnog znanja i najboljih praksi. Dionici mogu davati mišljenja i prijedloge u vezi s programima osposobljavanja, protokolima za MD/IA suradnju i drugim pitanjima te mogu razmatrati sva ostala pitanja vezana uz djelovanje Dječje kuće;

2.4. Uloge dionika provedbe trebaju biti jasno definirane (poput osiguravanja stručnjaka koji će doprinositi aktivnostima i suradnji u Dječjoj kući, imenovanja predstavnika i sudjelovanja u radu Dječje kuće - kontaktnih točaka u svojstvu stručnjaka u određenom području);

2.5. U slučaju da Dječja kuća ima pravni oblik javne ustanove, osim tijela koja su jasno propisana *Zakonom o ustanovama* (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19, 151/22), kao što su ravnatelj, upravno vijeće i stručno vijeće, moguće je predvidjeti i dodatna tijela/uloge Dječje kuće, poput koordinatora. Kao osoba za vezu između stručnog tima Dječje kuće i kontaktnih točaka, koordinador može koordinirati, nadzirati, planirati i provoditi aktivnosti i usluge Dječje kuće, s naglaskom na MD/IA usluge te može jačati suradnju i razmjenu znanja i najboljih praksi između središnje jedinice u Zagrebu i regionalnih jedinica Dječje kuće. Koordinator može koordinirati i nadzirati provedbu stručnog osposobljavanja i usavršavanja, razvijati partnerstva s akademskom zajednicom, koordinirati istraživačke projekte te organizirati informiranje, podizanje svijesti i studentske posjete

Dječjoj kući. Koordinator također može osigurati prikupljanje statistike u skladu s propisanim postupcima prikupljanja podataka;

2.6. Zapošljavanje, sastav, uloge i odgovornosti stručnog tima Dječje kuće trebaju biti jasno definirani, uključujući način provođenja forenzičkih intervjua, pružanja zdravstvenih usluga, usluga psihosocijalnog tretmana i zaštite djece, pri čemu je MD/IA pristup ključan za djelovanje Dječje kuće;

Stručni tim Dječje kuće može se sastojati od primjerice: koordinatora, psihologa, socijalnog radnika, socijalnog pedagoga, psihoterapeuta i pravnika;

- stručna osoba s iskustvom provođenja forenzičkog ispitivanja djece, u skladu s NICHD protokolom i temeljeno na znanju o traumi kod djece;

- socijalni radnik kao primarni kontakt s djecom koja dolaze u Dječju kuću, kao i s njihovim skrbnicima i roditeljima koji nisu počinitelji, uz pružanje kontinuirane podrške i praćenja, vodeći računa o protoku informacija između stručnjaka koji postupaju prema djetetu. Socijalni radnik mora biti obaviješten o cijelom tijeku postupka, osobito o poduzetim radnjama i sudskim odlukama koje mogu utjecati na obiteljske okolnosti. Isto tako, u cilju informiranog donošenja odluka i pružanja usluga, socijalni radnici moraju sa stručnim timom Dječje kuće dijeliti sve važne informacije vezano uz obiteljsku dinamiku, rizične čimbenike i potrebu za podrškom;

- psihoterapeut provodi procjenu i pruža psihološku podršku djeci i njihovoj obitelji te koordinira vanjske pružatelje usluga u cilju osiguranja kontinuirane psihološke podrške. Stručni tim za psihosocijalnu pomoć i podršku, sa stručnim znanjem o traumi i zlostavljanju djece te odgovarajućim, na dokazima utemeljenim, metodama intervencije i liječenja, treba provesti preliminarnu procjenu kako bi se utvrdile potrebne mjere podrške i identificirali svi sigurnosni rizici. Stručni tim pomaže stručnoj osobi koja provodi forenzičko ispitivanje u razumijevanju psihološkog stanja djeteta;

- za potrebe slučajeva koji nisu akutni te ovisno o potrebama Dječje kuće i raspoloživim resursima, u Dječjoj kući mogu biti zaposleni liječnici (ginekolog, pedijatar, liječnik opće prakse, psihijatar) i medicinske sestre u punom ili nepunom radnom vremenu;

Ukoliko je u Dječjoj kući zaposleno više stručnih osoba s iskustvom provođenja forenzičkog ispitivanja djece, stručna osoba s višom razinom znanja i stručnosti treba nadzirati i koordinirati sva postupanja. Isto tako, psihoterapeut s višom razinom znanja i stručnosti treba nadzirati i koordinirati postupak pružanja psihološke podrške djetetu;

Pojedini stručnjaci Dječje kuće s odgovarajućim kvalifikacijama mogu obavljati više funkcija – primjerice stručna osoba s iskustvom provođenja forenzičkog ispitivanja djece može ujedno biti i socijalni radnik u različitim predmetima. Za procijenjeni godišnji broj predmeta Dječje kuće bit će potrebne 2-4 stručne osobe s iskustvom provođenja forenzičkog ispitivanja djece i 2-4 socijalna radnika. Osim toga, ovisno o procijenjenom broju slučajeva, Dječja kuća treba imati najmanje 2-4 psihoterapeuta. Pri tome je potrebno uzeti u obzir i da se većina terapijskih postupaka provodi cjelovito u odnosu na obitelj, i to jedan psihoterapeut za dijete, drugi za obitelj;

Svi članovi stručnog tima Dječje kuće moraju postupati u skladu s utvrđenim MD/IA protokolima i sudjelovati na sastancima na kojima se analizira slučaj i planira provođenje MD/IA usluga, uz dijeljenje informacija koje su važne za donošenje odluka o postupanju. Potrebno je osigurati kontinuirano upravljanje predmetima i vođenje dokumentacije. Svi članovi stručnog tima Dječje kuće trebaju redovito vrednovati kvalitetu pruženih MD/IA usluga;

Stručni tim Dječje kuće mora prolaziti kontinuiranu obuku koja je sastavni dio razvoja stručnih kompetencija. Zajedničke međuresorne edukacije ključne su za osiguravanje snažnih timova koji dobro surađuju i koji razumiju međusobne uloge;

2.7. U Dječjoj kući trebaju biti zaposleni i djelatnici na administrativno-tehničkim poslovima, kao i na poslovima ljudskih potencijala i financija. Ovisno o strukturi i resursima Dječje kuće, IT stručnjak može biti zaposlenik Dječje kuće ili osoba angažirana kao vanjski suradnik.

2.8. PRORAČUNSKA SREDSTVA

2.8.1. Sredstva za rad Dječje kuće osiguravaju se u državnom proračunu i drugim izvorima financiranja. Za održivost usluga Dječje kuće ključna su stabilna i kontinuirana proračunska sredstva osigurana za redovite rashode, promjene opterećenosti predmetima i nove aktivnosti;

2.8.2. Kontinuirana financijska sredstva trebaju biti osigurana za edukaciju stručnjaka;

2.8.3. Za potrebe Dječje kuće, u skladu s komparativnim rješenjima drugih država, mogu se provoditi kampanje za prikupljanje sredstava i/ili podnositi zahtjevi za donacije⁵.

2.9. UPRAVLJANJE DOKUMENTACIJOM, ZAŠTITA PODATAKA I PRIVATNOST

2.9.1. Upravljanje dokumentacijom, kao i zaštita podataka i privatnosti provode se u najboljem interesu djeteta u skladu s relevantnim zakonima, protokolima i profesionalnim standardima. Dionici koji sudjeluju u provedbi modela Barnahus postupaju u skladu sa zakonom i posebnim propisima o razmjeni podataka;

2.9.2. Za potrebe osiguravanja zaštite podataka oportuno je od početka djelovanja Dječje kuće uključiti stručnjake za zaštitu osobnih podataka;

2.9.3. Podaci o svim predmetima Dječje kuće obvezno se evidentiraju, čime se omogućuje prikupljanje podataka u središnjoj bazi podataka Dječje kuće. Sukladno važećem zakonodavstvu⁶, predmeti Dječje kuće se evidentiraju i vode kroz informacijski sustav uredskog poslovanja. Također, Dječja kuća vodi pismohranu dovršenih predmeta, kako bi isti bili lako dostupni djelatnicima Dječje kuće.

2.10. BUDUĆI RAZVOJ USLUGA DJEČJE KUĆE PUTEM POVRATNIH INFORMACIJA OD KORISNIKA

2.10.1. Kako bi prostor i usluge Dječje kuće bili u skladu sa zahtjevima navedenima u ovim Smjernicama redovito će se, kad god je to moguće, tražiti povratne informacije o Dječjoj kući od djece i njihovih roditelja/skrbnika koji nisu počinitelji;

2.10.2. Povratne informacije mogu uključivati dojmove o danu provedenom u Dječjoj kući, o vođenju djeteta i roditelja/skrbnika kroz postupak forenzičkog intervjua, o liječničkom pregledu i konzultacijama sa stručnim timom Dječje kuće. Navedeno može uključivati informacije o odnosu stručnog tima prema djeci, kao i o opremljenosti čekaonice, pri tome vodeći računa da se djetetu ne postavljaju pitanja o njegovom/njezinom iskustvu nasilja ili spolnog zlostavljanja;

2.10.3. U cilju kontinuiranog poboljšanja usluga, Dječja kuća treba uspostaviti sustav pružanja povratnih informacija koji će djeci omogućiti da podijele svoja iskustva. Navedeno može uključivati upitnike prilagođene dobi, u kojima će djeca dati povratne informacije o interakcijama s različitim stručnjacima, o jasnoći informacija koje su dobila, kao i o njihovom cjelokupnom iskustvu u Dječjoj kući;

Dječja kuća može djeci i njihovim obiteljima osigurati davanje povratnih informacija o dobivenim uslugama izravno putem pametnih telefona i QR koda. QR kod može biti postavljen na vidljivom mjestu na recepciji i/ili može biti sastavni dio brošure. Na ovaj način korisnicima se omogućuje davanje povratnih informacija bez potrebe ispunjavanja papirnatih obrazaca na licu mjesta.

2.11. PODNOŠENJE PRIGOVORA

2.11.1. Djeca i njihovi roditelji/skrbnici trebaju imati pristup mehanizmima za podnošenje pritužbi u slučajevima kada su im prekršena prava i/ili u slučajevima nepravilnog postupanja u Dječjoj kući. Potrebno je propisati postupak i odrediti tijelo za rješavanje pritužbi, ovisno o ustroju Dječje kuće.

2.12. STRUČNE KOMPETENCIJE, USAVRŠAVANJE I SUPERVIZIJA

2.12.1. Dionici koji sudjeluju u provedbi modela Barnahus moraju osigurati visoke standarde kvalitete pruženih usluga u Dječjoj kući, i to od strane visoko kvalificiranog i stručnog osoblja;

Stručnjaci koji rade u Dječjoj kući i/ili za Dječju kuću moraju proći obvezno, kontinuirano i prilagođeno stručno usavršavanje, kao i edukacije o tome na koji način učinkovito pružati usluge korisnicima Dječje kuće u skladu s nacionalnim sustavom zaštite djece i primjenjivim međunarodnim standardima zaštite djece utvrđenima od strane UN-a, VE, EU-a i Barnahus Standarda kvalitete. Naglasak je potrebno staviti na specijalizirane obuke o pravima djeteta, kao i o metodama utemeljenima na znanju o traumi i pristupu prilagođenom djetetu;

Stručnjaci koji rade u Dječjoj kući i/ili za Dječju kuću moraju biti posebno obučeni za MD/IA usluge i pohađati zajedničke edukacije o međusektorskim temama. Naime, praksa je pokazala da takve edukacije povećavaju samopouzdanje i stvaraju zajednički jezik kao temelj za učinkovitu suradnju. Potrebno je razviti poseban kurikulum o međusektorskoj suradnji za stručnjake uključene u postupke koji se poduzimaju u i/ili za Dječju kuću;

Na temelju NICHD protokola prilagođenog nacionalnom kontekstu, potrebno je razviti posebno usavršavanje za stručnjake koji provode forenzičke intervjue s djecom. Potrebno je razviti materijale za edukaciju zdravstvenih

⁵ U Sloveniji je popularni lanac brze prehrane Dječjoj kući donirao sredstva za akvarij, dok je Kanada prikupila značajan iznos donacija za preseljenje i proširenje Dječje kuće ([Centar Toba za djecu i mlade](#)).

⁶ Uredba o uredskom poslovanju (NN 75/21).

djelatnika koji provode medicinske preglede djece, kako bi se osigurala primjena najboljeg interesa djeteta. Zdravstveni djelatnici, kao i psihoterapeuti, moraju biti uključeni u temeljnu obuku, dok bi se njihova obuka trebala nadopuniti materijalima koji su utemeljeni na dokazima i usmjereni na traumu;

Usavršavanja stručnjaka moraju biti utemeljena na dokazima i postojećim dobrim praksama, uzimajući u obzir najnovija i najbolja dostupna istraživanja u tom području i definirane minimalne zahtjeve za obuku stručnjaka koji su izravno uključeni u model Barnahus;

Zbog nedostatka stručnog znanja o tome na koji način provoditi ispitivanje mlađe djece i djece s teškoćama u razvoju, stručna usavršavanja moraju uključivati učinkovito postupanje prema ovim grupama djece;

Programi usavršavanja moraju biti integrirani u nacionalni zakonodavni okvir te biti u skladu s postojećim zakonima, politikama i međunarodnim standardima u području zaštite djece. Također, potrebno je zagovarati reforme i poboljšanja u provedbi modela Barnahus;

Potrebno je redovito provoditi samoprocjenu i procjenu stečenih znanja i vještina stručnog tima Dječje kuće te uspostaviti mehanizme za dionike i korisnike kako bi se pružile povratne informacije o programima osposobljavanja i izvršile potrebne prilagodbe. Potrebno je zatražiti tehničku pomoć od stručnjaka s iskustvom u modelima Barnahus u cilju pružanja smjernica i jačanja kapaciteta;

Potrebno je poticati inicijative za istraživanje inovativnih pristupa u zaštiti djece i uključivanje nalaza u prakse osposobljavanja⁷;

Potrebno je uspostaviti suradnju sa stručnjacima za osposobljavanje kako bi se razvili standardizirani nastavni planovi i programi osposobljavanja koji su prilagođeni zahtjevima svake profesije te organizirati radionice, seminare i online tečajeve za pružanje osposobljavanja, uz osiguravanje dostupnosti u različitim regijama. Potrebno je uvođenje mehanizama za praćenje učinkovitosti programa osposobljavanja, prikupljanje povratnih informacija i procjena ishoda te poticanje razmjene iskustava i postojećih nastavnih planova i programa u drugim zemljama u kojima je Barnahus već uspostavljen;

2.12.2. Dječja kuća će djelovati kao centar stručnih znanja i kao sustav podrške za sve stručnjake koji dolaze u kontakt s ciljanom skupinom Dječje kuće;

2.12.3. Stručnjaci koji rade u Dječjoj kući i/ili za Dječju kuću moraju imati pristup redovitom mentorstvu, savjetovanju i superviziji, u cilju unaprjeđenja njihove stručnosti. Superviziju, kao oblik podrške, moguće je pružati kroz individualne ili grupne treninge, pri čemu mogu postojati dvije vrste: jedna usmjerena na rješavanje složenih slučajeva, a druga usmjerena na profesionalnu dobrobit, etičke dileme i druge izazove s kojima se stručni tim suočava. Praksa pokazuje važnost podrške mentalnom zdravlju stručnjaka uključenih u aktivnosti Dječje kuće;

2.12.4. Potrebno je razviti internetsku platformu (web-stranicu) koja sadrži korisne informacije i vještine, materijale i publikacije Dječje kuće⁸.

2.13. AKADEMSKI I ISTRAŽIVAČKI PRISTUP

2.13.1. Kako bi bila u tijeku s najnovijim dostignućima u relevantnim područjima, kao što su dječja psihologija i forenzički intervjui, Dječja kuća treba prikupljati i dijeliti najnovija istraživanja i podatke. Bliska i učinkovita suradnja s akademskom zajednicom može dati vrijedan uvid u najnovija istraživanja u području nasilja nad djecom, uz omogućavanje razumijevanja fenomena nasilja nad djecom te davanje prijedloga mogućih rješenja za suočavanje s izazovima u praksi;

2.13.2. Suradnja s akademskom zajednicom uključuje procjenu utječe li provedba modela Barnahus na duljinu trajanja postupka, pospješuje li razmjenu informacija između nadležnih tijela te unaprjeđuje li kvalitetu usluga. Znanstveni istraživači na sveučilištima trebaju biti uključeni u analizu iskustava djece tijekom boravka u Dječjoj kući, pri čemu nalazi tih istraživanja mogu izravno utjecati na razvoj materijala za obuku stručnjaka, s posebnim naglaskom na unaprjeđenje prakse prilagođene djeci;

2.13.3. Navedene poslove će inicirati, koordinirati i zagovarati koordinator(i) Dječje kuće;

2.13.4. U cilju detekcije područja u kojima je potrebno poboljšanje, sva postupanja Dječje kuće se evidentiraju i naknadno analiziraju od strane znanstvenih istraživača;

⁷ Vidi pod 2.14.

⁸ Model učinkovitog osposobljavanja može se pronaći na platformama za obrazovanje putem interneta poput one koji je uspostavila Hrvatska liječnička komora. Platforma nudi strukturirani nastavni plan i program o različitim temama, s obveznim ispitima kako bi se osigurala stručnost. Takav sustavni pristup može osigurati široko dostupno standardizirano osposobljavanje, redovito ažurirano na temelju novih istraživanja i primjera najboljih praksi.

2.14. PRIKUPLJANJE PODATAKA, PODIZANJE SVIJEŠTI I PRENOŠENJE ZNANJA

2.14.1. Zbirni i raščlanjeni podaci/statistika prikupljaju se i dijele s relevantnim dionicima, uključujući donositelje odluka, akademske institucije, stručnjake za zaštitu djece i širu javnost, s ciljem podizanja svijesti i razvoja znanja o nasilju nad djecom i o ulozi MD/IA usluga te provođenja istraživačkih aktivnosti i donošenja zakonodavstva, politika i procedura utemeljenih na dokazima. Navedeno je moguće provoditi organiziranjem seminara, akademskog angažmana, studijskih posjeta, publikacija itd;⁹

2.14.2. Dječja kuća pruža ciljne mjere za povećanje kompetencija i znanja stručnjaka koji rade za i/ili s djecom, primjerice organiziranjem studijskih posjeta, informativnih sastanaka, predavanja i izradom pisanih materijala;

2.14.3. U svrhu transparentnosti i protoka informacija o radu Dječje kuće potrebno je uspostaviti jasne kanale komunikacije među dionicima te razviti kampanju podizanja javne svijesti o modelu Barnahus i o njegovim prednostima;

2.14.4. Dječja kuća prikuplja, objedinjuje i analizira podatke o spolnom nasilju nad djecom te uvodi integrirani sustav za prikupljanje podataka koji će omogućiti objedinjenu statistiku i sustavno praćenje trendova vezanih uz spolno nasilje nad djecom. Time će se, u skladu s utvrđenim dobrim praksama i izazovima, osigurati zakonodavne promjene utemeljene na dokazima, dok će se akademskoj zajednici i neovisnim stručnjacima omogućiti pristup relevantnim podacima potrebnima za istraživanje ove teme i oblikovanje preporuka za daljnje unaprjeđenje;¹⁰

2.15. EVALUACIJA

2.15.1. Redovita vanjska evaluacija kvalitete usluga Dječje kuće osigurava kvalitativnu procjenu kontinuiranog razvoja, stvarnog utjecaja na djecu žrtve i svjedoke, kao i radnih uvjeta i kompetencija stručnog tima Dječje kuće;

Mehanizmi praćenja moraju uključivati sustavno praćenje protoka informacija između nadležnih tijela, kao i praćenje postupanja sukladno protokolima i vremenskim okvirima, uz bilježenje svih uočenih izazova;

Redovita procjena mora se provoditi kako bi se osiguralo da usluge Dječje kuće i dalje zadovoljavaju potrebe djece, obitelji i stručnog tima, uz jamstvo visokih standarda privatnosti, sigurnosti i pristupačnosti;

Navedeno je moguće provoditi podnošenjem redovitih godišnjih izvješća ili redovitim nadzorom na licu mjesta.

2.16. VIZUALNI IDENTITET, IME I LOGOTIP KUĆE

2.16.1. Potrebno je razviti snažan i prepoznatljiv vizualni identitet Dječje kuće koji će ostaviti dojam na djecu i biti dio šire komunikacijske strategije;

2.16.2. Prema mišljenju djece i članova Savjetodavne skupine, predloženi su sljedeći nazivi: "Dječja kuća", "Kuća za djecu u Zagrebu", "Središnji centar u Zagrebu", "Barnahus", "Centar za djecu", "Sigurna kuća" i "Kuća dječjih prava";

2.16.3. Djeca smatraju da bi ime i logotip Dječje kuće trebali biti prijateljski, razigrani i veseli, bez asocijacija na poteškoće ili nasilje. Predloženi simboli uključuju zagrljaj, srce, sunce, oblak ili zvijezdu, dok bi boje trebale biti svijetle i pastelne, bez korištenja crvene i crne boje;

2.16.4. Dizajneri bi trebali djeci i stručnjacima ponuditi nekoliko opcija logotipa Dječje kuće koji će prikazivati suštinu modela Barnahus.

3. Prostorna koordinacija

3.1. LOKACIJA I PRISTUPAČNOST

3.1.1. Prostorije Dječje kuće trebaju se nalaziti u djetetu prilagođenom, sigurnom, diskretnom i mirnom okruženju, po mogućnosti u samostojećoj zgradi koja se koristi isključivo za aktivnosti Dječje kuće. Zgrada i lokacija trebaju djeci pružiti osjećaj da dolaze u privatnu kuću, a ne u policijsku postaju, bolnicu, sud ili drugu instituciju. Lokacija treba biti strateški odabrana (npr. u blizini bolnice). Rezidencijalni dijelovi grada, kao i lokacije izvan grada su prihvatljivi, pod uvjetom da su ispunjeni svi ostali kriteriji lokacije i pristupačnosti;

9 Moguće je pozvati se na [Izvrješće o provedbi mehanizama prikupljanja podataka o seksualnoj eksploataciji i seksualnom zlostavljanju djece](#), koje je Odbor za Lanzarote usvojio 3. srpnja 2025.

10 Preporuka 29.: Preporučuje se osnivanje ustrojstvene jedinice unutar Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije čiji bi zadatak bio prikupljanje, objedinjavanje i analiza podataka vezanih za seksualno zlostavljanje djece s ciljem prepoznavanja dobrih praksi i izazova te kako bi se osigurale izmjene zakona utemeljene na dokazima ([Analiza zakonodavnog, političkog i institucionalnog okvira u vezi s zaštitom djece i postupaka u slučajevima nasilja nad djecom, uključujući seksualno nasilje u Republici Hrvatskoj](#)).

Poželjno je da Dječja kuća ima dva odvojena ulaza;¹¹

3.1.2. Dječja kuća je dostupna na pješačkoj udaljenosti od javnog prijevoza, po mogućnosti u središtu grada ili u njegovoj blizini;

3.1.3. Prilaz Dječjoj kući je opremljen lako dostupnom rampom ili platformom za nepokretne osobe i osobe smanjene pokretljivosti;

3.1.4. Ulazni prostor bi, po mogućnosti, trebao imati nekoliko parkirnih mjesta rezerviranih za korisnike, posjetitelje i hitnu pomoć;

3.1.5. Lokacija i oznaka Dječje kuće su diskretne;

3.1.6. Prijedlozi djece da Dječju kuću okružuju zelene površine, dječje igralište sa sadržajima, umjetna trava, prostor za uzgoj biljaka, pijesak, staze za igru i klupe za sjedenje na otvorenom, moraju biti provedeni u skladu sa standardima kvalitete i sigurnosti djece;

3.1.7. Ulaz u Dječju kuću treba biti topao i gostoljubiv (natpis na vratima i otirač s pozitivnom porukom), uz dostupnost dizala. Pristup treba biti diskretan – ne izravno s ulice, već iz dvorišta ili s bočnim/stražnjim ulazom, dok unutarnji prostor treba biti svijetao, prozračan i ugodan, ne nalik bolnici.

3.2. UNUTARNJI PROSTOR

3.2.1. Za obavljanje radova na obnovi i preuređenju zgrade Dječje kuće potrebno je angažirati arhitekta, dizajnere i/ili stručnjake s iskustvom u dizajniranju unutarnjih prostora za djecu;

3.2.2. U dizajn interijera potrebno je uključiti stručnjake za dizajn utemeljen na znanju o traumi (integriranje prozirnih materijala, dizajn prostora koji potiče osjećaj sigurnosti i zaštićenosti, više hodnika koji olakšavaju pristup raznim dijelovima interijera, stvaranje smirujućih dijelova interijera koji su odvojeni od prostora u kojem se održavaju primarne aktivnosti Dječje kuće);

3.2.3. Prostori Dječje kuće uključuju recepciju i čekaonicu, prostorije za zaštitu djece, prostorije za forenzički intervju, prostorije za promatranje forenzičkog intervjua/konferencije, prostorije za zdravstvene preglede, prostorije za psihoterapiju, sanitarne čvorove za posjetitelje i za stručni tim, prostoriju za pismohranu i arhivu, prostoriju za pohranu i IT opremu/pisače, kotlovnice, uredske prostore stručnog tima, te prostor s kuhinjom;

3.2.4. Namještaj i materijali Dječje kuće zadovoljavaju potrebe djece svih uzrasta i njihovih obitelji. Kako se ne bi narušila atmosfera sigurnosti i opuštenosti, potrebno je izbjegavati svaku asocijaciju na instituciju kao što su policija, bolnica ili sud;

3.2.5. U odnosu na opći dojam, djeca naglašavaju važnost osjećaja sigurnosti u Dječjoj kući, i to kroz prisutnost odraslih osoba od povjerenja, mogućnost da izaberu osobu koja će ih pratiti kroz cijeli postupak u Dječjoj kući, kao i postojanje više izlaza iz prostorija koje osiguravaju privatnost (zatvorena vrata, zvučna izolacija, osiguravanje intime). Djeci je važno postojanje mogućnosti zaključavanja vrata, prozora kroz koje se ne vidi unutrašnjost prostorije, kao i jasnih pravila ponašanja. Posebno bitnim smatraju da prostor Dječje kuće bude nalik domu, da se u njemu nalaze sofe, pokrivači, igračke i osobne stvari te da imaju slobodu izbora aktivnosti i provođenja vremena u prostoru;

3.2.6. Djeca posebno naglašavaju važnost prilagodljivosti prostora – mogućnost da im, kada je to potrebno, pruži mir i privatnost, ali i da im omogući druženje i grupne aktivnosti;

3.2.7. Djeca predlažu zidove ukrašene dječjim crtežima i slikama s motivima sunca, cvijeća, srca ili životinja, s posebnim naglaskom na pretežito plave i bijele boje zidova, u nježnim i pastelnim tonovima koji stvaraju osjećaj mira i sigurnosti. Djeci je važna mogućnost da sudjeluju u uređenju prostora – primjerice pri odabiru dekorativnih elemenata – čime se jača njihov osjećaj pripadnosti i sigurnosti, dok interijer postaje "njihov prostor". Djeca smatraju da bi dekoracije na zidovima trebale biti uklonjive i nadomjestive, dok bi prostor, kao važan element osjećaja opuštenosti, trebao mirisati po domu (vanilija ili cvijeće);

3.2.8. Interijer čekaonice, kuhinje, hodnika i prostorije za zdravstvene preglede treba dominantno biti prilagođen djeci, dok prostorija za forenzičko ispitivanje treba imati oskudniju dekoraciju. Na taj način djetetu se šalje poruka da svaka prostorija ima drugačiju svrhu što djeca, čini se, razumiju. U skladu s komparativnim rješenjima drugih država, u prostorijama Dječje kuće bi se trebale koristiti svijetle boje. Stolovi i ormarići trebaju biti bijele ili svijetlosmeđe boje, a tkanine jednoboje u plavim i zelenim tonovima. Budući da prenatravan interijer može dovesti do prekomjerne stimulacije djeteta, okruženje treba biti ugodno i gostoljubivo;

¹¹ Vidi pod 3.9.2.

3.2.9. Djeca su izrazila želju da sve prostorije imaju puno prirodnog svjetla (prirodno i ugodno osvjetljenje, nikada hladno bijelo svjetlo), tople i umjerene boje te pastelne zidove. Kamera koja se nalazi u pojedinim prostorijama mora biti neupadljiva, a dijete treba biti obaviješteno da će se postupak snimati. Djeca naglašavaju važnost privatnosti – tijekom razgovora vrata trebaju biti zatvorena, uz zvučnu izolaciju i mogućnost zaključavanja te prozor koji ne otkriva unutrašnjost prostorije;

3.2.10. Prostorije Dječje kuće fizički su sigurne za djecu svih uzrasta i razvojnih faza, uključujući djecu s teškoćama u razvoju. Redovito se provode sigurnosni pregledi prostorija;

3.2.11. Kako bi se održala pristupačnost svih prostorija, unutrašnjost Dječje kuće dizajnirana je u skladu s najboljim praksama;

3.2.12. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti položaju prostorija za forenzički intervju, prostorija za promatranje te prostorija za zdravstvene preglede i psihoterapiju. Ako sve prostorije nemaju prozor ili istu količinu svjetla, položaj prostorija potrebno je planirati u skladu s navedenim¹².

3.3. RECEPCIJA I ČEKAONICE

3.3.1. Dijete u Dječjoj kući dočekuje ljubazno osoblje te mu/joj nudi piće i/ili grickalice. Djeca predlažu da hrana i voda budu uvijek dostupni, s naglaskom na voće i zdrave obroke, ali i grickalice ili slatkiše;

3.3.2. Kako bi se održala pristupačnost svih prostorija, unutrašnjost Dječje kuće dizajnirana je u skladu s najboljim praksama. Primjerice, poželjno je da je interijer koncipiran kao otvoreni prostor s prijemnim prostorom, koji je podijeljen na dva odvojena dijela ili dvije odvojene čekaonice. Jedan prostor/soba treba biti prilagođen maloj djeci i predškolarcima, a drugi prostor/soba prilagođen starijoj djeci i mladima;

3.3.3. Recepcija i čekaonica trebaju biti otvorene, prozirne i dobro osvijetljene;

3.3.4. U čekaonici nikada ne bi smjelo biti više od jednog djeteta istovremeno, osim ako se radi o braći i sestrama. Kako bi se izbjegao susret djeteta i stručnjaka, sobe za promatranje forenzičkog intervjua ne bi smjele biti smještene pored čekaonica;

3.3.5. Kako bi se zadovoljile potrebe i mlađe i starije djece, kao i djece s teškoćama u razvoju, čekaonice bi trebale biti posebno prilagođene i opremljene sigurnim igračkama, namještajem, časopisima i knjigama. Čekaonice bi trebale biti neprimjetno odvojene, ali međusobno povezane – za mlađu djecu s tapetama i crtežima, a za stariju djecu s minimalističkim dizajnom;

3.3.6. Djeca žele mogućnost slobodnog izbora svojih aktivnosti – od crtanja, čitanja, igre, slušanja glazbe, do korištenja mobitela ili PlayStationa (s nenasilnim igrama). Glazba u prostoru treba biti umjerena i opuštajuća, dok bi djeca trebala imati mogućnost korištenja slušalica. Djeca posebno naglašavaju potrebu za prostorom za odmor i opuštanje sa sofom, knjigama, televizijom ili igrama, gdje se mogu povući i umiriti;

3.3.7. Čekaonica namijenjena mlađoj djeci treba pružiti sigurno okruženje u kojem se djeca mogu igrati raznim igračkama primjerenima njihovoj dobi (primjerice didaktičkim i edukativnim igračkama, slagalicama, bojan-kama, flomasterima i bojicama, malom kuhinjom s aparatima, malim stolovima i stolicama)¹³;

3.3.8. Čekaonica namijenjena mladima treba biti uređena u "modernom" stilu, s omogućenim pristupom WiFi-ju, časopisima za mlade, digitalnim tabletom s raznim igrama i aplikacijama primjerenima dobi itd.;

3.3.9. Djeca bi trebala moći izabrati između opuštanja i igre ili zabave, čime im se pruža mogućnost odabira aktivnosti koja im odgovara u određenoj situaciji;

3.3.10. Djeci svih dobnih skupina treba ponuditi predmet primjeren njihovog dobi koji služi za igru ili za ublažavanje stresa i tjeskobe. Ove predmete moguće je koristiti u prostoriji za forenzički intervju, pod uvjetom da ne emitiraju zvukove;

3.3.11. Roditeljima i skrbnicima treba ponuditi časopise, novine i korisne brošure;

3.3.12. Prostorije za prijem i čekaonice trebaju biti uređene u nježnim i umirujućim bojama, osmišljene da budu ugodne i smirujuće, pomažući djeci da se osjećaju opušteno¹⁴;

¹² U usporednim primjerima liječnici su željeli sobe s prozorima i dnevnim svjetlošću, dok su se stručnjaci koji su vodili intervju s djetetom zadovoljili sobom bez prozora.

¹³ Igračke i oprema nisu važne samo u konkretnom smislu, već i u simboličkom – djeci poručuju da su djeca, a ne samo žrtve.

¹⁴ Kao primjer dobre prakse može se uzeti slovenski model – akvarij s ribicama koje djeca mogu hraniti, fotelje zaobljenih naslona, što djetetu daje osjećaj sigurnosti i privatnosti.

3.3.13. Dodatan sadržaj Dječje kuće može uključivati: stolicu za ljuljanje, ploče za crtanje, mali vrt s biljkama, interaktivne zidove, edukativne igre, dječje instrumente, mekane sofe s jastucima, slike na zidovima koje su nacrtala druga djeca¹⁵, plišane igračke, vješalice za odjeću u dječjoj veličini itd. Osim toga, djeca su izrazila želju za knjigama, slikovnicama, društvenim igrama, plišanim životinjama, antistres lopticama, biljkama i raznim mogućnostima za crtanje. Igračke bi trebale biti dostupne svima, uz mogućnost da se neke posude ili ponesu kući. Djeca naglašavaju važnost životinja, posebno akvarija s ribicama, ali i mogućnost kontakta s psima, mačkama ili manjim životinjama poput hrčaka ili zečeva;

3.3.14. Sanitarni čvorovi, izravno povezani s prostorijama za boravak, zadovoljavaju arhitektonske standarde za malu djecu, kao i za stariju djecu te djecu s teškoćama u razvoju. Sanitarni čvorovi imaju higijenske potrepštine za djevojčice.

3.4. PROSTORIJE ZA ZAŠTITU DJECE

3.4.1. Dijete upoznaje stručnu osobu koja će mu/joj pružiti informacije i voditi kroz cijeli postupak u Dječjoj kući. Dijete se susreće sa stručnom osobom koja će provesti forenzički intervju i sa svojim odvjetnikom, koji će djetetu objasniti daljnji postupak. Sobe su dizajnirane na način da se dijete osjeća sigurno i ugodno (vidi pod 3.2.).

3.5. PROSTORIJE ZA FORENZIČKI INTERVJU I PROSTORIJE ZA PROMATRANJE

3.5.1. Soba za forenzički intervju ima topao i umirujući ugođaj te nije pretjerano stimulirajuća i ometajuća kao druge prostorije (vidi pod 3.2.). Soba je udobna i prilagođena djeci, namještena i ukrašena stolicama i stolovima primjerenima dobi. Oportuno je postojanje različitih soba za razgovor za mlađu i stariju djecu. U sobama za najmanju djecu namještaj je malen i dizajniran za djecu mlađe dobi, dok sobe za stariju djecu imaju namještaj primjeren starijoj dobi;

3.5.2. Preporučljivo je osigurati igračke ili druge predmete koji mogu djetetu pružiti utjehu (a koji ne proizvode zvukove i čiji broj je ograničen na minimum, jer mogu ometati dijete tijekom razgovora). Prostorije trebaju biti manje veličine jer iskustvo pokazuje da manje prostorije kod djece pospješuju osjećaj bliskosti i sigurnosti tijekom davanja iskaza;

3.5.3. Sobe za promatranje forenzičkog intervjua ne bi trebale biti smještene pokraj sobe za forenzički intervju. Na taj način izbjegava se kontakt djeteta sa stručnjacima koji sudjeluju u postupku;

3.5.4. Boje su važne kako bi prostorija izgledala ugodno, međutim potrebno je uzeti u obzir kako se prikazuju na videozapisu. Određene boje, poput jarko crvene, na ekranu djeluju prejarko, stoga mogu ometati promatrače intervjua;

3.5.5. Soba za forenzički intervju opremljena je kamerama i zvučnim sustavima koji omogućuju praćenje ispitivanja uživo iz sobe za promatranje. U sobi za promatranje promatrači prate ispitivanje uživo na televizijskom ekranu te komuniciraju s ispitivačem tijekom ispitivanja. Stručna osoba koja ispituje dijete ima slušalicu koja promatračima omogućuje komunikaciju sa stručnom osobom i postavljanje pitanja putem mikrofona postavljenog u sobi za promatranje. Snimke moraju biti dovoljno jasne da se čuje i razumije sve što je rečeno tijekom intervjua. Stoga je, pri projektiranju zvučno izoliranih soba za forenzički intervju, ključno uzeti u obzir akustiku soba i samog okruženja;

3.5.6. Budući da se svi forenzički intervjui audio-vizualno snimaju, kamera treba biti postavljena s kvalitetnom audio-vizualnom opremom koja može pratiti dijete i snimiti pokrete ruku ako dijete crta ili nešto pokazuje. Kamere su vidljive kako bi dijete bilo upoznato s činjenicom da se videozapis snima;

3.5.7. I sobe za forenzički intervju i sobe za promatranje trebaju biti zvučno izolirane;

3.5.8. Ako je moguće, u Dječjoj kući trebaju biti najmanje 3 sobe za forenzički intervju i 3 sobe za promatranje.

3.6. PROSTORIJA ZA ZDRAVSTVENI PREGLED

3.6.1. Prostorija za zdravstveni pregled prilagođena je djeci, njihovoj dobi i potrebama te je opremljena tehničkom opremom za cjelokupne preglede djece i forenzičko-medicinske preglede, uz osiguravanje mogućnosti prikupljanja dokaza;

3.6.2. Prostorija za zdravstveni pregled mora biti opremljena jedinicom za pranje ruku i odvojenim prostorom za presvlačenje odjeće (sa zavjesom ili vratima);

3.6.3. Soba treba biti zvučno izolirana, budući da se u njoj može odvijati povjerljiv razgovor.

¹⁵ Kako bi djeca znala da nisu jedina djeca koja su posjetila Dječju kuću.

3.7. TERAPIJSKE PROSTORIJE

3.7.1. Terapijske prostorije prilagođene su djeci, njihovim različitim dobima i potrebama te su opremljene potrebnom opremom i sadržajem za provođenje psihoterapije;

3.8. STRUČNI TIM

3.8.1. Djeca jasno izražavaju želju za prijateljskim, vedrim, strpljivim i empatičnim osobljem. Stručnjaci trebaju biti educirani, slušati dijete, graditi odnos povjerenja te komunicirati jasnim i jednostavnim jezikom. Djeca žele da se prema njima postupa s poštovanjem, da ih se pozdravi pri ulasku u prostoriju, da im se ponudi čaša vode te da osoblje bude opušteno, na istoj razini kao i dijete, bez previše formalnosti. Stručnjaci trebaju biti prepoznatljivi po vedrini i empatiji, a ne po uniformama. Njihova odjeća treba biti ležerna i u veselim bojama (bez uniforma), pri čemu je pločica s imenom poželjna, ali nije nužna. Stručnjaci trebaju poznavati prava i potrebe djece te biti spremni prilagoditi svoj pristup djetetu. Djeci s iskustvom nasilja posebno je važno da stručnjak razumije kroz što su prošla te da im zna pristupiti.

3.9. MULTIFUNKCIONALNE SOBE ZA USAVRŠAVANJE, KONFERENCIJE I SASTANKE

3.9.1. Prostorije trebaju biti opremljene potrebnom tehničkom opremom – projektorom, multimedijским projektorom, pristupom internetu, zvučnim sustavom, audiovizualnom opremom, kvalitetnom kamerom i mikrofonom za video pozive te interaktivnim pločama. Prostorije se mogu koristiti kao prostor za video pozive, radionice, prezentacije i neformalne sastanke;

3.9.2. Prostorije trebaju imati kapacitet za smještaj svih nadležnih tijela, kao i vanjskih sudionika. Ovaj namjenski prostor za usavršavanje i sastanke, čak i ako nije povezan s prostorom u kojem se pružaju primarne usluge Dječje kuće, omogućit će Dječjoj kući organizaciju važnih edukativnih, višesektorskih i operativnih aktivnosti, bez zastoja u svakodnevnom radu Dječje kuće;

3.9.3. U slučaju ograničenja prostora i broja dostupnih soba, ove prostorije se mogu koristiti i kao prostorije za promatranje forenzičkog intervjua.

3.10. PROSTORIJE STRUČNOG TIMA

3.10.1. Radni prostor stručnog tima uključuje urede, sobe voditelja, prostore za odmor i sobe za sastanke. Dizajniran da bude prilagodljiv, ovaj prostor podržava svakodnevne timske aktivnosti te potiče suradnju zahvaljujući blizini zajedničkih prostora. Pristup ključnim sadržajima poput IT podrške, prostorija za odmor, sanitarnih čvorova i kuhinjskih sadržaja presudan je za ispunjenje svih potreba stručnog tima.

3.11. PRIVATNOST

3.11.1. Po potrebi, na raspolaganju su odvojeni, zvučno izolirani i privatni prostori za osiguranje privatnosti;

3.11.2. Dječja kuća je organizirana na način da se u svakom trenutku izbjegne kontakt između žrtve i okrivljenika. Ako je moguće, potrebno je osigurati dva odvojena ulaza ili dva odvojena hodnika koji onemogućuju kontakt djece i njihovih obitelji/skrbnika koji nisu počinitelji s okrivljenikom. Termini dolaska djece i okrivljenika u Dječju kuću zakazuju se na način koji osigurava izbjegavanje susreta (primjerice u razmaku od pola sata).

3.12. OSIGURANE PROSTORIJE

3.12.1. Dječja kuća ima posebno osigurane prostorije za ovlašteno osoblje. Navedeno uključuje kontrolnu sobu, IT sobu i prostorije za skladištenje, s kontroliranim pristupom i ograničenim ulazom radi osiguranja sigurnosti i povjerljivosti.

3.13. SIGURNOSNI I ZAŠTITNI SUSTAVI

3.13.1. U Dječjoj kući su dostupni sustavi kontrole pristupa koji osiguravaju da samo ovlašteno osoblje može pristupiti prostorijama, čime se osigurava sigurnost djeteta, osoblja i drugih;

3.13.2. U dvorištu zgrade, na parkiralištima, u garažama, na glavnom ulazu i u stubištima postavljen je sustav sigurnosnog video nadzora s ciljem pružanja višeg stupnja zaštite ljudi i imovine. Ovaj sustav nije postavljen u zajedničkim prostorijama.

3.13.3. Ako se usluge Dječje kuće pružaju u okviru organizacijske jedinice MPUDT-a uz prisutnost pravosudne policije, potrebno je razmotriti mogućnosti koje osiguravaju provedbu koncepta modela Barnahus koji se razlikuje od formalnih okruženja koja su često zastrašujuća i koja mogu dovesti do retraumatizacije djeteta. Potrebno je izbjegavati prisutnost pravosudne policije u službenoj uniformi te umjesto toga osigurati čuvara bez uniforme, obučenog za rad s djecom i za dobrobit djece.

Prilozi

Prilog 1: Sažeci relevantnih izvora

(1) [Konvencija UN-a o pravima djeteta](#), uz prateće [Opće komentare](#), kao međunarodni pravno obvezujući okvir, jamči ostvarivanje dječjih prava kroz 54 članaka, uključujući četiri temeljna konvencijska načela koja se odnose na pravo na zaštitu od diskriminacije (članak 2.), pravo da se u svim akcijama koje u svezi s djecom poduzimaju javne ili privatne ustanove socijalne skrbi, sudovi, državna uprava ili zakonodavna tijela mora prvenstveno voditi računa o interesima djeteta (članak 3.), pravo na život, opstanak i razvoj (članak 6.) te pravo na izražavanje i uvažavanje vlastitog mišljenja i slobodnog izražavanja svoji stavova o svim stvarima koja se na dijete odnose (članak 12.).

Države stranke poduzet će sve potrebne mjere da zaštite dijete od svakog oblika tjelesnog ili duševnog nasilja, povreda ili zloraba, zanemarivanja ili zapuštenosti, zlostavljanja ili iskorištavanja, dok o njemu brine roditelj, zakonski skrbnik ili neka druga odgovorna osoba kojoj je skrb djeteta povjerena (članak 19.), kao i od svih oblika spolnog iskorištavanja i zlostavljanja (članak 34.). Djetetu žrtvi bilo kojeg oblika zanemarivanja, iskorištavanja, zlostavljanja ili mučenja potrebno je osigurati promicanje tjelesnoga i duševnog oporavka te vraćanja u društvo. Oporavak i vraćanje u društvo osigurat će se u sredini koja potiče djetetovo zdravlje, samopoštovanje i dostojanstvo (članak 39.).

Odbor za prava djeteta upućuje preporuke o bilo kojem pitanju koje se odnosi na djecu, za koje smatra da bi mu države stranke trebale posvetiti više pozornosti. Do rujna 2023. Odbor je donio **26 Općih komentara**, dok je izrada Općeg komentara br. 27 u tijeku.

(2) [Strategija Vijeća Europe za prava djeteta](#) (2022.–2027.) predlaže niz ciljanih mjera u šest tematskih područja ključnih za ostvarivanje prava djeteta, pri čemu svako područje određuje prioritete za djelovanje EU-a u nadolazećim godinama: prevenciju nasilja, jednake mogućnosti, sigurnu upotrebu tehnologije, pravosuđe prilagođeno djeci, dječju participaciju i prava djece u kriznim stanjima. Cilj Strategije je osigurati pristup temeljen na pravima djece, potičući sigurno, uključivo i osnažujuće okruženje za svu djecu.

(3) [Preporuka Komisije \(EU\) 2024/138 od 23. travnja 2024. o razvoju i jačanju integriranih sustava za zaštitu djece u najboljem interesu djeteta](#) nastoji podržati države članice u jačanju njihovih sustava zaštite djece. Preporuka potiče suradnju države i civilnog društva u zaštiti djece od svih oblika nasilja na svim razinama i na dosljedan i sustavan način. Ona obuhvaća sljedeće: stavljanje djece u središte integriranih sustava zaštite djece; podršku državama članicama u prilagodbi njihovih sustava korištenjem alata EU-a kao što su zakonodavstvo, politike ili financiranje; uspostavu općeg okvira integriranih sustava zaštite djece; poboljšanje koordinacije i suradnje među sektorima i nadležnim tijelima kroz osposobljavanje stručnjaka; uspostavu sveobuhvatnih i koordiniranih mjera podrške u slučajevima nasilja nad djecom; odgovaranje na potrebe djece za sigurnošću kako na internetu tako i izvan njega; zaštitu integriteta i mentalnog zdravlja djece, sprječavanje i suzbijanje nasilja na internetu; bolje korištenje postojećih alata EU za jačanje sustava zaštite djece.

(4) [Studija mapiranja multidisciplinarnih i međuresornih modela pravosuđa prilagođenih djeci kao odgovor na nasilje nad djecom u državama članicama Vijeća Europe](#) procjenjuje prisutnost i opseg modela Barnahus, kao i drugih usluga tipa modela Barnahus i ostalih multidisciplinarnih i međuresornih usluga u Europi te opisuje način na koji se model Barnahus razvijao tijekom godina. Na temelju Upitnika provedenog u 46 država članica VE, Studija iskazuje napredak koji je ostvaren u državama članicama te utvrđuje kontinuiranu potrebu za jačanjem pravosuđa prilagođenog djeci i zaštitom djece od svih oblika nasilja.

(5) [Standardi kvalitete Barnahus – Smjernice za multidisciplinarni i međuresorni odgovor na nasilje nad djecom žrtvama i svjedocima](#) uvode deset standarda dobre prakse za multidisciplinarne i međuresorne usluge za djecu žrtve i svjedoke nasilja u Europi, na način prilagođen djetetu. Ključna svrha standarda je pružiti zajednički operativni i organizacijski okvir koji promiče praksu koja sprječava ponovnu traumatizaciju djeteta, istovremeno osiguravajući pružanje usluga u najboljem interesu djeteta i valjan iskaz za potrebe postupka, u skladu s pravima djece na zaštitu, pomoć i pravosuđe prilagođeno djeci. Standardi predstavljaju skup međuresornih načela i aktivnosti, osnovnih funkcija i institucionalnih aranžmana koji omogućavaju prilagođene učinkovite i koordinirane intervencije usmjerene na dijete.

Važno je napomenuti da Standardi odgovaraju pravnim obvezama utvrđenima u europskom i međunarodnom pravu, a koje obveze utjelovljuju opća načela, kao što su najbolji interes djeteta i participacija djece te posebne odredbe koje se odnose na ključne procese, kao što su forenzički intervju te pomoć i podrška.

(6) [IWA 49:2025 – Zahtjevi i preporuke za multidisciplinarne i međuresorne usluge odgovora prilagođene djeci za djecu žrtve nasilja](#) postavljaju zahtjeve i preporuke za multidisciplinarne i međuresorne usluge prilagođene djeci žrtvama nasilja. Oni pružaju cjelovit okvir za multidisciplinarnu i međuresornu suradnju kako bi se djeci u sigurnom okruženju i na djeci prilagođen način pružile stručne i djelotvorne usluge. Inspiriran uspješnim modelima kao što je islandski Barnahus (Dječja kuća), ovaj okvir integrira službe socijalne skrbi, kaznenu istragu te zdravstvene i terapijske usluge u jedan koordinirani sustav. Zahtjevi i preporuke promiču poticajno okruženje koje daje prioritet dobrobiti i pravima djece, minimizirajući dodatnu traumu, uz istovremeno osiguravanje pristupa pravosuđu i skrbi.

(7) [Analiza pravnog, strateškog i institucionalnog okvira zaštite djece i postupanja u slučajevima nasilja nad djecom, uključujući seksualno nasilje u Hrvatskoj](#) pruža konkretne preporuke za provedbu modela Barnahus u Republici Hrvatskoj u području organizacijske i prostorne koordinacije. Preporučuje se postaviti najbolji interes djeteta kao ključnu vodilju svih aktivnosti vezanih za uspostavljanje i funkcioniranje Barnahus modela u Hrvatskoj (Preporuka 1.) te osigurati sudjelovanje djece u procesu donošenja odluka vezanih za osnivanje, funkcioniranje i ocjenjivanje Barnahus modela u Hrvatskoj (Preporuka 3.).

Preporuka je da se Barnahus model u Hrvatskoj stavi pod okrilje MPUDT-a kao nadležnog nacionalnog tijela za uspostavljanje i praćenje njegova funkcioniranja (Preporuka 9.), a prostore Barnahusa smjestiti u blizini javnog prijevoza kako bi se osigurala dostupnost svoj djeci, posebno djeci s teškoćama (Preporuka 12.). Barnahus bi trebao biti projektiran na način prilagođen djeci s odgovarajućim brojem prostorija za svaku od usluga koje se pružaju, uz jamstvo da je kontakt između djeteta i okrivljenika u svakom trenutku onemogućen (Preporuka 13.). Preporučuje se uvođenje postupaka za međuagencijsko planiranje i upravljanje slučajevima u Barnahusu, kao i ocjenjivanja i praćenja kako bi se osiguralo da se usluge pružaju u skladu s potrebama djeteta i članovima njihovih obitelji/skrbnicima koji nisu počinitelji (Preporuka 26.). Početno ocjenjivanje primjene Barnahus modela u Republici Hrvatskoj trebalo bi se provesti nakon četverogodišnjeg razdoblja provedbe, kako bi se utvrdili postignuti napredak i izazovi koji su se pojavili te kako bi se predvidjela daljnja redovita ocjenjivanja u istom vremenskom roku (Preporuka 30.).

(8) [Analiza nedostataka u osposobljavanju](#) pruža pregled modela Barnahus, naglašavajući njegov značaj i ciljeve analize potreba za osposobljavanjem nužnim za uspješnu provedbu. Rezultati analize pokazuju da Hrvatska posjeduje snažne stručne kapacitete u više sektora koji su ključni za učinkovitu provedbu modela Barnahus. Stručnjaci iz obrazovnog, zdravstvenog te pravosudnog sustava i policije donose različite perspektive i bogato iskustvo u zaštiti djece. Preventivni programi u školama, uz godišnje planove i strategije, dodatno jačaju napore za podizanje svijesti i sprečavanje zlostavljanja djece. Međutim, izazovi i dalje ostaju, osobito u smislu slabe međusektorske povezanosti i nedostatka koordinacije.

Poboljšana suradnja i međusobno poštovanje među stručnjacima iz različitih sektora ključni su za osiguravanje sveobuhvatnog i integriranog pristupa zaštiti djece. Prepoznaje se nedostatak evidencije o provedenim osposobljavanjima, kvaliteti obrazovanja i evaluaciji te se ističe potreba za dodatnim osposobljavanjem i evaluacijom kako bi se osiguralo pružanje visokokvalitetnih usluga.

Naglašava se važnost usklađivanja programa osposobljavanja s utvrđenim potrebama kako bi se osigurala zaštita i podrška djeci žrtvama i svjedocima. Potrebna je kontinuirana suradnja dionika i uvođenje specijaliziranih protokola i programa osposobljavanja. U Hrvatskoj je potrebno uspostaviti novi model osposobljavanja koji se temelji na međusektorskoj suradnji, kontroli kvalitete koja uključuje bilježenje i evaluaciju te na snažnoj i održivoj institucionalnoj potpori s uspostavljenim vodstvom, koordinacijom i resursima. Pravilna koordinacija i učinkovita organizacija ključni su za stvaranje sigurnog i poticajnog okruženja za djecu.

(9) U [Mapi puta osnivanja Dječje kuće s analizom strukture troškova za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj](#) navedeni su koraci uspostavljanja, potrebni resursi i operativni okviri za kratkoročnu i dugoročnu fazu, s konkretnim i provedivim aktivnostima za svaku fazu. U njoj se sintetiziraju nalazi konzultacija s dionicima te se razmatraju najbolje međunarodne prakse, uz istovremene temelje koji počivaju na specifičnom kontekstu i potrebama Republike Hrvatske.

Barnahus bi se trebao uspostaviti kao formalna javna ustanova te se definiraju njegova struktura upravljanja i mehanizmi financiranja. Potrebno je odrediti protokole za međuresornu suradnju, uključujući razmjenu podataka, upravljanje slučajevima i profesionalne obveze. Osnivanje pilot jedinice Barnahusa zahtijeva pažljivo razmatranje i lokacije i prostornih zahtjeva. Kroz konzultacije koje je proveo Ured pravobraniteljice za djecu, djeca su izrazila želju za diskretnom, manje centraliziranom lokacijom koja bi im pružila bolji osjećaj privatnosti

i sigurnosti. Iako će konačni odabir lokacije možda morati dati prioritet praktičnim razmatranjima u vezi s dostupnim nekretninama u državnom vlasništvu u središtu grada, dizajn objekta uključivat će postojeće mjere za zaštitu privatnosti djece i stvaranje gostoljubivog okruženja prilagođenog djeci. Prostor će biti koncipiran tako da omogućava provedbu međunarodnih Barnahus standarda, posebice u području međuresorne suradnje i pružanja usluga na način prilagođen djeci, uz provedbu arhitektonskih i operativnih rješenja koja uzimaju u obzir iskazane potrebe djece za povjerljivošću i sigurnošću.

Razvoj objekata Dječje kuće zahtijeva posebnu pažnju u cilju stvaranja okruženja koje usklađuje potrebe djece i profesionalne zahtjeve. Dječja kuća mora osigurati pristupačan i siguran prostor prilagođen djeci, gdje su zadovoljeni i dobrobit djece i tehničke potrebe osoblja. U cijelom objektu neophodna je zvučna izolacija visoke razine kvalitete, u cilju osiguravanja privatnosti i stvaranja sigurnog prostora za povjerljive razgovore i intervju.

Prostori za intervju važna su komponenta modela Barnahus. Oni uključuju namjenske, djeci prilagođene prostorije koje su opremljene visokokvalitetnom audiovizualnom opremom za snimanje. Svaka prostorija za intervju povezana je s prostorijom za promatranje putem audio-vizualne tehničke opreme, koja omogućava i kontakt sa stručnom osobom koja ispituje dijete. Prostorije za promatranje opremljene su opremom za video-konferenciju, kako bi se, kada je to potrebno, omogućilo sudjelovanje u forenzičkim intervjuima i edukacijama na daljinu. Ključno pitanje koje je još uvijek predmet rasprave jest hoće li okrivljenici i suci biti fizički prisutni u Dječjoj kući ili će sudjelovati u postupku na daljinu, iz prostorije suda. Iako će sudjelovanje na daljinu biti moguće, potrebno je pažljivo razmotriti tehničke specifikacije i zahtjeve kako u Dječjoj kući tako i na sudu, kako bi se osigurao pouzdan i visokokvalitetan prijenos. Kako djeca ne bi došla u kontakt s okrivljenikom, posebnu pozornost potrebno je posvetiti odabiru prostorija za forenzički intervju i promatranje. Okrivljenik može, uz ostale stručnjake, promatrati forenzički intervju u sobi za promatranje.

Zdravstvene i terapijske usluge zahtijevaju posebno dizajnirane prostore unutar ustanove. Prostorija za zdravstveni pregled treba biti opremljena odgovarajućom medicinskom opremom, u prostoru prilagođenom djeci. Ovaj prostor mora uključivati stanicu za pranje ruku te privatni prostor za presvlačenje odvojen zavjesom ili vratima. Prostorije za pružanje terapijskih usluga trebaju biti udobne, opremljene predmetima prikladnima za terapijski rad s djecom te u skladu s dobi djeteta.

Prostorije za osoblje i administrativne prostorije moraju podržavati svakodnevno poslovanje Barnahus tima. To uključuje odgovarajući uredski prostor za potrebe stručnog tima, sobe za sastanke i sobu za dnevni odmor stručnog tima, s priborom za pripremu obroka. Za povjerljive materijale i opremu potrebno je osigurati sigurne skladišne prostorije, uključujući namjensku prostoriju za servere uz provedbu sigurnosnih mjera.

Unutarnji prostori Dječje kuće zahtijevaju promišljen dizajn s ciljem stvaranja ugodnog ozračja te osiguravanja privatnosti i sigurnosti. Prostor recepcije trebao bi uključivati odvojene prostore za čekanje namijenjene mlađoj i starijoj djeci. Pristupačni toaleti moraju biti dostupni i osoblju i posjetiteljima, a velik dio unutarnjeg prostora dostupan invalidskim kolicima. Odvojeni ulaz za okrivljenike jamči djeci da ne dođu u kontakt s okrivljenikom.

U blizini Dječje kuće trebao bi biti prostor namijenjen primanju većeg broja osoba, u slučaju da ne postoje prostorni uvjeti u samoj Dječjoj kući. Taj će prostor imati više namjena, uključujući održavanje edukacija, radionica, timskih sastanaka, međuresorne suradnje, aktivnosti profesionalnog razvoja i događanja usmjerenih na angažman šire zajednice.

Mapa puta utvrđuje ključne strategije ublažavanja upravljanja rizicima za razvoj objekata, kao što su: detaljna analiza iskorištenosti prostora tijekom planiranja, fleksibilan sustav rasporeda prostorija, konzultacije sa stručnjacima za razvoj djeteta i samom djecom te modularni pristup dizajnu za prilagodljive prostore kako bi budući prostor bio prikladan za istovremene aktivnosti te kako bi značajke prilagođene djeci zadovoljile potrebe različitih dobnih skupina.

Mapa puta utvrđuje ključne strategije ublažavanja upravljanja rizicima za učinkovit razvoj usluga Barnahus modela, kao što su: uvođenje postojeće kontrole pristupa, provođenje redovitih sigurnosnih revizija te pružanje sveobuhvatne obuke o zaštiti podataka u cilju sprječavanja neovlaštenog pristupa osjetljivim podacima o slučaju; provođenje rane tehničke procjene, uspostavljanje privremenih protokola za dijeljenje podataka te razvoj standardiziranih formata datoteka u cilju sprječavanja tehničke nekompatibilnosti između sustava agencija; uspostavljanje zaštićenih sustava za sigurnosno kopiranje, provođenje politika čuvanja podataka te osmišljavanje protokola za oporavak od katastrofe u cilju sprječavanja gubitka kritičnih informacija o slučaju; zakazivanje redovitih međuresornih sastanaka, uspostavljanje jasnih komunikacijskih kanala, imenovanje osoba za vezu s institucijama, pružanje zajedničkih edukacija, organizacija aktivnosti za izgradnju tima te prezentacija prednosti suradnje u cilju osiguranja dobre komunikacije između sudjelujućih institucija i kolaborativnih metoda rada.

Kako bi se osigurala učinkovita provedba, Memorandumom o razumijevanju određuju se osobe za kontakt (kontaktne točke) za koordinaciju aktivnosti između potpisnika pod nadzorom MPUDT-a. Članovi Savjetodavne skupine mogli bi biti kontaktne točke za vrijeme trajanja zajedničkog projekta EU-a i VE, a nakon toga bi trebali biti odgovorni za koordinaciju provedbe s MPUDT-om. Po završetku zajedničkog projekta EU/VE Savjetodavnu skupinu projekta će zamijeniti grupa kontaktnih točaka.

(10) [Izvješće o postupcima i protokolima koji podupiru međuresorni sporazum između tijela Republike Hrvatske nadležnih za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj](#) sadrži preporuke za učinkovito funkcioniranje modela Barnahus. Napominje se da, kada je riječ o međuresornoj suradnji, Hrvatska već dugo primjenjuje posebni podzakonski akt kojim se regulira međusobna suradnja između relevantnih dionika u slučajevima spolnog zlostavljanja. Postojeći zakonodavni, strateški i institucionalni okvir olakšat će uspostavljanje Barnahusa fokusirajući se na područja koja je potrebno uspostaviti za početak njegova rada, npr. vrstu javne ustanove, pravnu osnovu za funkcioniranje, raspodjelu proračuna, prostor i faze provedbe. Neka od važnih načela za učinkovito funkcioniranje Dječje kuće u Hrvatskoj su sljedeća: važnost podizanja svijesti o potrebi jačanja primjene međunarodnih standarda u nacionalnim sustavima država članica; Dječja kuća utemeljena u javnim institucijama, uokvirena sporazumima o suradnji kojima se jasno utvrđuje odgovornost svih dionika i njihova međusobna komunikacija; dodjeljivanje posebnog godišnjeg proračuna tijekom višegodišnjeg razdoblja za poboljšanje održivosti usluga Dječje kuće; pružanje specijalizirane početne i kontinuirane obuke svim relevantnim dionicima uz ocjenjivanje na temelju kompetencija, uz nadzor; osiguravanje redovitih sastanaka između svih relevantnih dionika kako bi se omogućila razmjena iskustava i rasprava o aktivnostima i uslugama na nacionalnoj i regionalnoj razini; osiguravanje jasnih postupaka za obradu osobnih podataka, kao i za čuvanje i analizu podataka.

Konzultacije provedene s relevantnim predstavnicima iz pojedinih država članica¹⁶ pokazale su izazove u provedbi Barnahus usluga, kao što su: nedostatak jasno definiranih uloga i odgovornosti dionika, izostanak savjetovanja s djecom o uslugama Barnahusa, probleme vezane za dijeljenje podataka, nedostatak obuke, uključivanje sudaca u korištenje Barnahus jedinica, dijeljenje podataka između agencija, pri čemu je planiranje ključ učinkovitog odgovora; izostanak sustavnog prikupljanja podataka ili nedostatak prikupljanja i analize statističkih podataka, kao i ocjenjivanja za utvrđivanje stečenih znanja, uz probleme s okupljanjem i uključivanjem svih relevantnih dionika.

(11) [Protokol o postupcima u slučajevima seksualnog nasilja](#) je posebni podzakonski akt koji identificira relevantne dionike u slučajevima seksualnog zlostavljanja djece te koji uređuje njihovo ponašanje i obveze, kao i načine suradnje prije, tijekom i nakon kaznenog postupka. Drugi protokoli propisuju načine suradnje u drugim vrstama slučajeva zlostavljanja djece. Stoga je ovaj dokument usmjeren na međuinstitucijsku suradnju propisanu Protokolom te je nadopunjen drugim podzakonskim aktima.

(12) [Suradnja u borbi protiv zlostavljanja djece – istraživanje nordijskog modela Barnahus \(Stvaranje brižne atmosfere: prijateljski odnos prema djetetu u Barnahusu kao višedimenzionalni fenomen\)](#) objedinjuje doprinose nordijskih zemalja i nudi interdisciplinarni i komparativni pristup različitim dimenzijama modela Barnahus. U okviru istraživanja koje je provedeno u svrhu izrade Smjernica posebna je pozornost posvećena dijelovima koji se odnose na pristup prilagođen djeci, podršku i liječenje (I. dio), dječja prava (III. dio) i međuresornu suradnju i profesionalnu autonomiju (IV. dio).

(13) [Izvješće o provedbi projekta Bairns' Hoose u Škotskoj](#) oslanja se na međunarodna saznanja i primjere dobre prakse iz američkih centara za zagovaranje prava djece, kanadskih centara za zagovaranje prava djece i mladih, europskih Barnahus centara i usluga sličnih Barnahusu koje u potpunosti ili djelomično usvajaju model i standarde modela Barnahus.

(14) [Nacionalne smjernice za Barnahus u Sloveniji](#) sadrže niz načela za uspostavu i djelovanje prvog Barnahusa u Sloveniji. Smjernice su razvijene u okviru zajedničkog projekta EU-VE "Barnahus/Dječja kuća" (2018.), čiji je cilj bio podržati institucionalne i administrativne reforme te doprinijeti poboljšanju kvalitete i učinkovitosti pravosudnog sustava, kao odgovor na spolno iskorištavanje i zlostavljanje djece u Sloveniji.

¹⁶ Slovenija, Island i Irska.

Prilog 2: Studijske posjete sloveniji i finskoj

1. Studijska posjeta Sloveniji

Dana 22. svibnja 2024. hrvatska delegacija, sastavljena od pojedinih članova Savjetodavne skupine, posjetila je slovenski Barnahus – [Hišu za otroke](#) u Ljubljani (Slovenija), u sklopu studijskog posjeta zajedničkog projekta EU/VE "Uspostavljanje modela Barnahus u Hrvatskoj".

U organizacijskom dijelu Dječja kuća ustanovljena je kao javna ustanova, osnovana od strane slovenske vlade koja ima prava osnivača ustanove (davanje suglasnosti za imenovanje ravnatelja, donošenje statuta, radnih programa, financijskih planova i godišnjeg izvješća Dječje kuće). Nadzor nad zakonitošću rada Dječje kuće te dodjela i korištenje sredstava za financiranje njenih aktivnosti u nadležnosti su ministra pravosuđa.

Barnahus zapošljava 7 člana stručnog tima: administrativno i IT osoblje, pravnika te 3 i ½ stručnjaka koji uključuju stručnjaka za forenzički intervju i savjetnika. Pri dolasku u Barnahus svakom djetetu dodjeljuju se 2 člana stručnog tima (stručnjak za forenzički intervju i savjetnik za kriznu podršku). Liječničko osoblje dolazi u Dječju kuću prema potrebi. Policija je ovlaštena koristiti prostorije Barnahusa za provođenje informativnog razgovora s djetetom tijekom faze predistražnog postupka (u praksi se ne koristi često). Pripremni sastanci održavaju se prije forenzičkog intervjua.

Podnošenje godišnjeg izvješća o funkcioniranju Barnahusa je obavezno. Ono uključuje statistiku o broju primljene djece (dob, spol, rod, nadležni sud) te vrste pruženih usluga. Izvješće se podnosi Ministarstvu pravosuđa te služi kao pokazatelj zakonitog funkcioniranja Barnahusa, kao i za alokaciju proračunskih sredstava. Prva evaluacija provedena je u pilot-fazi. Predviđene su i daljnje evaluacije s ciljem procjene utjecaja Barnahusa na porast broja kaznenih predmeta.

Dječja kuća smještena je u poslovnoj zgradi, budući da početni plan da se usluge Barnahusa organiziraju u samostojećoj kući nije bio izvediv zbog ograničenja u pogledu dostupnih državnih prostora. Barnahus se nalazi u novoj zgradi izvan centra grada, s pripadajućim parkiralištem, u četvrti u kojoj se ne ističe među pretežito stambenim zgradama.

Obilazak Dječje kuće omogućio je stručnjacima u studijskoj posjeti vrijedan uvid u prostornu organizaciju unutrašnjosti. Dva ulaza u Dječju kuću sprječavaju mogući kontakt između okrivljenika i djeteta. Prostorije Dječje kuće prostiru se na 300-400 četvornih metara, dok zajedno s podrumom i drugim dijelovima zgrade uključuju oko 700 četvornih metara. S lijeve strane ulaza kroz koji dijete ulazi u Dječju kuću nalazi se recepcija. Pored prijemnog prostora (recepcija) nalazi se veliki akvarij koji je postavljen na inicijativu djece koja su sudjelovala u fokus grupi za uređenje interijera Dječje kuće. Prostor za prijem vodi u čekaonicu za stariju djecu, u kojoj se nalaze sjedala s visokim zaobljenim naslonima kako bi se djeca, po potrebi, mogla sakriti od pogleda. U prostoru su dostupne igračke i knjige primjerene dobi, kao i prostor s tepihom i jastucima na podu za opuštanje.

Dalje se nalazi prostorija za zdravstvene preglede i tri sobe za osoblje Dječje kuće. U čekaonici za mlađu djecu nalaze se sadržaji primjereni dobi, igračke i knjige. Slijedi prostorija u kojoj sudac i stručnjaci sudjeluju u ispitivanju djeteta putem audio-video uređaja. Dvije sobe za ispitivanje djece opremljene su kamerama, od kojih je jedna opremljena s dvije kamere – jednom koja snima dijete te drugom koja snima cijelu prostoriju ukoliko netko uđe u sobu tijekom ispitivanja. Sobe Dječje kuće zvučno su izolirane, pri čemu je izolacija neprimjetno ugrađena u dekorativne elemente interijera. U središnjem dijelu prostora nalazi se velika dvorana namijenjena za održavanje edukacija i konferencija.

2. Studijska posjeta Finskoj

Dana 5. i 6. studenog 2024. hrvatska delegacija, sastavljena od pojedinih članova Savjetodavne skupine, posjetila je [Barnahus u Helsinkiju](#) (Finska), u sklopu studijskog posjeta zajedničkog projekta EU/VE "Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj". Naučene lekcije iz studijskog posjeta trebaju usmjeriti pristup Hrvatske u uspostavi održivog i sveobuhvatnog modela Barnahus, prilagođenog nacionalnim potrebama.

Finska ima pet neovisnih Barnahus jedinica, međutim finske vlasti identificirale su takvu strukturu kao problematičnu zbog rizika od neujednačenih praksi. Barnahus jedinice djeluju unutar sveučilišnih bolnica - specijaliziranih centara pridruženih medicinskim sveučilištima, usredotočenima na naprednu skrb, istraživanje i medicinsko obrazovanje, pri čemu služe kao regionalni referentni centri za složene slučajeve. S obzirom na to da finski model pokazuje nedostatke sustava s decentraliziranom strukturom, gdje nedostatak koordinacije dovodi do neujednačenih praksi, a time i do različitog postupanja prema djeci, ključnom smatraju koordinaciju svih usluga s jedinstvene, centralizirane razine.

Kao najizazovnije u pružanju usluga Barnahus ukazuju se fragmentirana regulativa, nedostatak jasno definiranih uloga i odgovornosti dionika, nejasni postupci upućivanja te dob djeteta za upućivanje, nedostatak sustavnog prikupljanja podataka, nepostojanje konzultacija s djecom o Barnahus uslugama te dijeljenje podataka. Stoga su detektirana sljedeća rješenja za unaprjeđenje: povezivanje pravosuđa i sektora socijalne skrbi/zdravstva, preliminarna procjena, razmjena podataka, definiranje nadležnosti dionika u svim fazama (predistražnog postupka, suđenja i nakon suđenja), dostupnost terapije u svim fazama postupka, praćenje slučaja te dugoročni nadzor i evaluacija.

Podaci se prikupljaju redovito, ali uglavnom ne na nacionalnoj razini. Na nacionalnoj razini prikupljaju se samo podaci o međuresornom *screening-u* slučajeva.

Razumijevanje Barnahus modela od strane svih dionika uključenih u njegovu provedbu ključno je za njegovu uspješnu primjenu. U tom pogledu naglašava se važnost podizanja svijesti među stručnjacima, kao i međuresorna suradnja te kontinuirana edukacija i savjetovanje stručnjaka o ovom području i o ulozi Dječje kuće. Iako pravosudni sustav daje prioritet učinkovitim istragama, kao ključan dio procesa jednako je važno prepoznati model Barnahus. Naglašene su poteškoće u praćenju i razmjeni informacija zbog neovisnosti pojedinih dionika uključenih u provedbu, iako postoji visoka razina službene i neslužbene suradnje i povjerenja među institucijama u Finskoj.

Kao ključno za uspješno funkcioniranje Barnahusa naglašava se važnost snažne MD/IA suradnje, razmjene informacija, uspostave dobrih protokola suradnje i istraživačkih aktivnosti akademske zajednice. Istaknuta je važnost snažne suradnje između finskih Barnahus jedinica i akademske zajednice, pri čemu se svi postupci u Barnahusu snimaju i naknadno analiziraju od strane istraživača kako bi se utvrdila područja u kojima su nužna poboljšanja.

Barnahus jedinica u Helsinkiju odgovorna je za stručno osposobljavanje i nadzor. Barnahus tim djeluje kao sustav podrške svim stručnjacima koji rade s djecom i za djecu, a koji se mogu obratiti za savjet putem posebne telefonske linije i adrese e-pošte. Naglašena je važnost uspostave internetske platforme za stručnjake za zaštitu djece. Takav model nesumnjivo bi ujednačio praksu stručnjaka koji rade s djecom, dok bi se otvorena pitanja stručnjaka mogla koristiti za daljnju edukaciju na nacionalnoj razini.

Kao prikladno rješenje za Hrvatsku ukazuje se da aktualna Savjetodavna skupina, u cilju osiguravanja kontinuiteta i izvrsnosti, nastavi pratiti i savjetovati o svim pitanjima vezanima za uspostavu Dječje kuće. MD/IA sastanci, zajedno s korištenjem LASTA obrasca za procjenu, ističu se kao posebno korisni u radu Dječje kuće. LASTA sastanci održavaju se svaka dva tjedna između tijela kaznenog progona (policije/državnog odvjetnika) i tijela socijalne skrbi, pri čemu razmjena informacija standardizira postupanja i omogućuje donošenje najbolje odluke za svaki pojedinačni slučaj. Iako postoje određeni nedostaci, prvenstveno povezani s problemima u pristupu podacima pojedinih tijela zbog propisa o zaštiti osobnih podataka, oni ne uzrokuju značajne probleme u području međuresorne suradnje. Stoga je moguće povući paralelu između finskog modela i postojećih praksi i suradnje stručnih službi Hrvatskog zavoda za socijalnu skrb, prvenstveno sa sudom i policijom u slučajevima spolnog i drugih oblika nasilja nad djecom. Naime, stručni tim Hrvatskog zavoda za socijalnu skrb podnosi sudu izvješće o procjeni s informacijama o procjeni rizika za dijete na temelju instrumenata socijalnog rada.

Hrvatska bi također mogla usvojiti ovaj model uz prilagodbe nacionalnom kontekstu, čime bi se poboljšala, potaknula i olakšala suradnja između svih tijela – ne samo u pogledu suradnje na određenim slučajevima, već i u pogledu razmjene informacija i znanja. Na taj bi se način smanjila i neusklađenost u djelovanju tijela za provedbu zakona, tijela socijalne skrbi i sudova, čime bi se osigurao najbolji interes djeteta. Stoga se takvi

međuresorni sastanci, zajedno s uporabom LASTA obrasca za procjenu, smatraju osobito korisnima u radu Dječje kuće.

Dječja kuća se nalazi na drugom katu poslovne zgrade. S glavnog ulaza pristupa se otvorenom prostoru s jednom velikom plišanom igračkom, što ukazuje na to da je riječ o prostoru namijenjenom i prilagođenom djeci. Iza ovog prostora nalazi se još jedan otvoreni prostor - čekaonica prilagođena mlađoj djeci, koji se razdvaja u dva hodnika, od kojih svaki vodi u zasebne, namjenske prostorije (sobe za razgovore, sobe za promatranje, pomoćne prostorije, sobe za sastanke stručnog tima). Na kraju se nalazi otvoreni prostor - čekaonica prilagođena starijoj djeci.

Prilog 3: Sažetak savjetodavnih sastanaka

Tijekom lipnja i srpnja 2025. održane su **razmjene mišljenja s projektnim timom VE i Uredom pravobranitelja za djecu**, kako bi se definirali koncept i metodologija izrade Smjernica. Identificirana su sljedeća pitanja koja je potrebno obuhvatiti: u odnosu na organizacijsku koordinaciju, potrebno je uspostaviti međuresorno upravno vijeće (kontaktne točke) s jasnim mandatom, odgovornostima i ulogama; upravljanje slučajevima i operativni postupci unutar Dječje kuće (na temelju postojećih međunarodnih standarda i Mape puta); sastav stručnog tima i njihove uloge, kao i kontinuirano osposobljavanje u Dječjoj kući. U dijelu prostorne koordinacije i dizajna, potrebno je definirati lokaciju i pristupačnost Dječje kuće. Potrebno je precizirati opremu, pitanja sigurnosti i privatnosti prostora, dizajn prilagođen djeci, ime Dječje kuće, kao i njezin logo/vizualni identitet.

Dana 3. srpnja 2025. održane su konzultacije između projektnog tima VE, Ureda pravobranitelja za djecu i irskih stručnjaka za Barnahus, i to u odnosu na njihova iskustva uključivanja djece u postupak uspostave prvog Barnahusa u Irskoj. Sastanku su prisustvovali Adela Methasani i Carolina Savonitto iz VE, Anne Griffin i Niamh O'Loughlin iz Barnahusa Zapadne Irske, Cora Maughan kao službenica za participaciju djece te Daška Leppee Pažanin i Nina Ćurčić iz Ureda pravobranitelja za djecu.

U Irskoj je osnovana Nacionalna međuresorna skupina kao najviše političko tijelo za uspostavu i provedbu Barnahus modela u Irskoj. Skupina je osnovala Nacionalni upravljački odbor kao tijelo za donošenje odluka i financiranje, dok Barnahusom na operativnoj razini upravlja Agencija za djecu i obitelj (TUSLA). Svaki stručnjak financira se od strane matične agencije, dok upravljanje Barnahusom financira TUSLA-e.

Dvaput tjedno stručni tim Barnahusa raspravlja o slučajevima i razmjenjuje prikupljene informacije. Dijeljenje podataka između agencija ključno je za učinkovitu reakciju i planiranje. Svaka agencija ima svoju bazu podataka. Trenutačno se razvijaju zajednički pokazatelji koji će uključivati primjerice vremenski razmak između zaprimanja slučaja i provođenja forenzičkog intervjua. Evaluacija Barnahusa, koja je provedena u dva navrata, uključivala je i participaciju djece.

Razmjena mišljenja dala je uvid u proces namještanja i opremanja Barnahusa. Prostor budućeg Barnahusa bio je jedan veliki, prazan prostor. U početku su stručnjaci koji rade s djecom, uz sudjelovanje arhitekata, dali svoje prijedloge u skladu s rasporedom prostorija i svojim potrebama. Primjerice, liječnici su izrazili želju za sobama s prozorima i dnevnim svjetlošću, dok su policijski službenici (koji prema irskom nacionalnom zakonu provode forenzičke intervjue) izrazili preferenciju za sobama bez prozora. Imajući navedeno u vidu, sobe za ispitivanje nalaze se u središtu kuće. Arhitekti koji su radili na uređenju interijera Barnahusa uglavnom nisu bili specijalizirani za dizajn prostora za djecu, dok je tijekom namještanja prostora konzultiran psiholog.

U irskom Barnahusu nema odvojenih čekaonica za mlađu djecu i tinejdžere. Postoje tri čekaonice, od kojih svaka vodi izravno u druge prostorije u kojima se pružaju usluge Barnahusa (soba za intervju, liječnička soba, terapijska soba). S obzirom na to, Barnahus može primiti tri obitelji istovremeno. S dostupnom Wi-Fi mrežom, djeca tijekom boravka u čekaonici mogu koristiti iPad s prilagođenim aplikacijama. Unatoč toj pogodnosti, većina tinejdžera uglavnom nije zainteresirana za iPad, već želi vrijeme provesti u razgovoru. Kako bi se osjećala što ugodnije tijekom forenzičkog intervjua, djeca u sobu za ispitivanje mogu donijeti senzorni predmet. Senzorna oprema dostupna je na velikom balkonu, gdje djeca i njihove obitelji mogu provoditi vrijeme tijekom dana.

U Barnahusu ne postoji mogućnost noćenja ili duljeg boravka. Nakon forenzičkog intervjua provodi se terapijska procjena kako bi se utvrdile potrebe djeteta i definirali daljnji koraci. Provodi se terapija s roditeljima, čime im se pružaju pomoć i podrška u razumijevanju i pomaganju djetetu. Ako postoji potreba za dugoročnom intervencijom, dijete i obitelj se upućuju drugom stručnjaku ili ustanovi.

Na ulazu, odnosno u unutrašnjosti Barnahusa nema kamera. Okrivljenik se nikada ne poziva u prostorije, zbog čega za zaposlenike i korisnike usluga Barnahus ne postoji sigurnosna prijetnja.

Barnahus zapošljava 11 zaposlenika u punom radnom vremenu. Djeca mogu dati povratne informacije o kvaliteti dobivenih usluga u Barnahusu. Budući da praksa pokazuje da djeca nevoljko ispunjavaju upitnike na licu mjesta, u svrhu dobivanja povratnih informacija od djece planira se uvođenje upitnika s QR kodom.

Djeca koja su sudjelovala u konzultacijama o budućim prostorijama Barnahusa nisu bila žrtve kaznenih djela niti korisnici Barnahusa. Budući da su uglavnom stručnjaci odlučivali o rasporedu prostorija, nije bilo mnogo mogućnosti za naknadne promjene i intervencije. Djeca su dala značajan doprinos u pogledu visine i boje zidova, kao i unutarnje rasvjete. Na inicijativu djece prijamni prostor (recepcija) je otvoren i proziran, kako se ne bi činilo da se netko ispod njega skriva, dok u predvorju svira tiha glazba. Djeca su dala brojne prijedloge o tome što ne žele, poput vidljivih oznaka na vratima, hodnika zbog kojih prostor izgleda previše "klinički", crteža životinja ili šarenih otisaka ruku na zidovima te brendiranje igračaka (npr. Disney teme). Ako na zidu postoje slike, trebale bi biti postavljene u visini djeteta.

Što se tiče osoblja, djeca su izrazila želju da stručnjaci koji rade u Barnahusu budu stručnjaci u svojim područjima. Smatraju da spol stručnjaka koji rade s djecom nije toliko važan. Djeca su sudjelovala u izradi logotipa Barnahusa, birajući između nekoliko logotipa koje su prethodno pripremili stručni dizajneri.

Naredne konzultacije održane su 28. srpnja 2025. s projektnim timom VE i slovenskim stručnjacima za Barnahus. Razmijenjena su mišljenja o slovenskom iskustvu u izradi Nacionalnih smjernica za Barnahus, posebice u pogledu organizacijskog koncepta Hiše za otroke, kao i participacije djece za potrebe opremanja Hiše za otroke. Sastanku su prisustvovali Frederique Privat de Fortunie iz VE, Mija Cankar kao privremena vršiteljica dužnosti ravnateljice Hiše za otroke, Maja Čarni Pretnar i Andrej del Fabro iz Ministarstva pravosuđa Slovenije te Daška Leppee Pažanin i Nina Čurčić iz Ureda pravobranitelja za djecu.

Nacionalne smjernice za Barnahus u Sloveniji razvijene su u prvoj fazi zajedničkog projekta VE i EU "Podrška provedbi Barnahusa u Sloveniji" (2018. – 2022.), a izradilo ih je Ministarstvo pravosuđa Slovenije. Odlučeno je uspostaviti Hišu za otroke kao novu javnu ustanovu ("javni zavod"), koju vodi Ministarstvo pravosuđa. Slovenski Barnahus djeluje kao neovisni javni zavod ("javni zavod") formalno pod nadzorom Ministarstva pravosuđa. Barnahus je u obvezi podnositi godišnja izvješća Ministarstvu koje nadzire njegovo djelovanje u skladu sa zakonom. Operativni nadzor provodi upravni odbor Barnahusa. Tijela Hiše za otroke su ravnatelj, upravni odbor i stručni odbor. Slovenski kolege ukratko su objasnili uloge svakog tijela, koje su propisane Zakonom o zaštiti djece u kaznenom postupku i sveobuhvatnom tretmanu djece u Dječjoj kući (odredbe članaka 8. – 11.). Što se tiče imenovanja ravnatelja kao osobe s dvostrukom ulogom, koji, s jedne strane, upravlja radom Dječje kuće, ljudskim resursima i financijama, dok je s druge strane vodeći stručnjak za rad s djecom, slovenski kolege smatraju da složenost i raznolikost tih uloga dovode do izazova pri pronalaženju prave osobe koja bi bila izvrsna u svakoj od tih uloga. Prema slovenskom iskustvu, te bi se uloge trebale podijeliti na najmanje dvije osobe (na primjer ravnatelj i njegov/njen zamjenik), uzimajući u obzir da bi trebala postojati osoba odgovorna za koordinaciju više Barnahus lokacija (što će biti slučaj i u Hrvatskoj). Oba odbora sastaju se četiri puta godišnje, dok članovi odbora primaju novčanu naknadu za svoj rad. Osim ravnatelja, stručni tim Hiše za otroke sastavljen je od kliničkog psihologa, socijalnog radnika, socijalnog pedagoga, pravnika, glavnog administratora i tehničara. Pravnik je odgovoran za komunikaciju sa sudovima i za dodjelu predmeta (svaki predmet dodjeljuje se dvjema osobama). Slovenija nema razvijenu sustavnu i koordiniranu suradnju sa znanstveno-istraživačkim institucijama, iako je taj zadatak propisan Zakonom o Hiši za otroke.

Što se tiče prostorija Hiše za otroke, za obnovu i redizajn postojeće zgrade angažirani su arhitekti s iskustvom u dizajniranju unutarnjih prostora za djecu (kao što su vrtići), pretvarajući je u prostor koji pruža osjećaj podrške i uključivosti za djecu, obitelji i osoblje Dječje kuće. Psiholozi su bili uključeni putem Savjetodavne skupine, vodeći se praksama utemeljenima na znanju o traumama u dizajniranju interijera. Konzultacije s djecom nije provelo Ministarstvo pravosuđa, već nacionalni institut, stoga nije stečen detaljan uvid u opseg i metodologiju konzultacija. Djeca su dala prijedloge o visini i bojama zidova, dok su se u procesu namještanja koristile fotografije različitih prostora Barnahusa. Slovenski kolege navode da stropovi ne bi trebali biti visoki, a sobe ne veće od 8-10 četvornih metara, s obzirom na to da se djeca osjećaju sigurnije u manjim prostorima.

Nisu pružene sustavne i strukturirane informacije o sudjelovanju djece u provedbi modela Barnahus u Sloveniji, budući da su iste provedene putem ugovora s vanjskim suradnicima.

Što se tiče povratnih informacija djece o njihovom iskustvu nakon korištenja usluga Barnahusa, osoblje djetetu daje priliku da napiše koliko je zadovoljno primljenom uslugom, ali ako dijete nije voljno dati povratne informacije na tome se ne inzistira. Djeca nisu bila konzultirana o logotipu Dječje kuće. Bilo je mnogo ideja za naziv Dječje kuće, međutim naziv "Hiša za otroke" činio se najprikladnijim, iako bi isti mogao dovesti u zabludu da se radi o mjestu u kojem djeca mogu prenoćiti ili boraviti duže vrijeme.

Dana 10. rujna 2025. održan je *online* sastanak, nakon kojeg je uslijedila pisana revizija prethodno dostavljenog prvog nacrt Smjernica, i to između autorice, projektnog tima VE i gđe Ivane Celio Cega. Nakon sastanka, autorica Smjernica primila je revidiran nacrt Smjernica od strane gđe Ivane Celio Cega, sa smjernicama za izradu konceptualnog okvira, kostura i priloga prvog nacrt. Temeljem zaprimljenog, autorica je 19. rujna 2025. dostavila VE drugu verziju prvog nacrt Smjernica. Drugu verziju prvog nacrt naknadno su odobrili VE, EK i gđa Ivana Celio Cega te je ista poslana MPUDT-u radi davanja povratnih informacija.

Nakon zaprimanja povratnih informacija s komentarima MPUDT-a, autorica je dana 10. listopada 2025. ažurirala i prilagodila tekst prema komentarima MPUDT-a, ostavljajući nekoliko otvorenih pitanja za daljnju raspravu sa Savjetodavnom skupinom projekta. Revidirana verzija Smjernica poslana je dana 22. listopada 2025. članovima Savjetodavne skupine na dostavu pisanih komentara, kojih naknadno nije bilo. S obzirom na to da je projekt Barnahus produljen do kraja lipnja 2026., prethodno postavljeni rokovi za izradu konačne verzije Smjernica produljeni su s 19. prosinca 2025. na 15. veljače 2026.

Dana 26. studenog 2025. održan je *online* sastanak projektnog tima VE, MPUDT-a (gđe Ana Kordej i Petra Gluhak) i Ureda pravobranitelja za djecu (gđe Daška Leppee Pažanin i Nina Čurčić) s ciljem rasprave o otvorenim pitanjima nacrt Smjernica, posebice u pogledu organizacijske strukture buduće Dječje kuće. Sastanak je zaključen zajedničkom odlukom da se održi bilateralni sastanak uživo između predstavnika MPUDT-a i Ureda pravobranitelja za djecu kako bi se detaljno raspravila organizacijska struktura Barnahusa. Navedeni sastanak održan je dana 16. prosinca 2025. u prostorijama MPUDT-a (gđe Ana Kordej i Daška Leppee Pažanin).

U međuvremenu, s obzirom na to da je gđa Ivana Celio Cega paralelno s izradom Smjernica radila na Nacrtu Zakona o Dječjoj kući, a kako bi se osigurala koherentnost i usklađenost između ta dva dokumenta, gđa Ivana Celio Cega dala je daljnje prijedloge za razradu nacrt Smjernica, koje je dana 3. prosinca 2025. dostavila autorici Smjernica. Prilikom daljnjeg razvoja Smjernica zaprimljeni prijedlozi većinom su uzeti u obzir.

Sukladno prethodnom odgovoru, Ured pravobranitelja za djecu dostavio je VE sažetak konzultacija s djecom koje su provedene dana 17. studenog 2025., a koji je pripremila i analizirala gđa Ivona Makvić Salaj. Konzultacije s djecom provele su gđe Helenca Pirnat Dragičević, Davorka Osmak-Franjić i Ivona Makvić Salaj.

S obzirom na to da je postojalo nekoliko neriješenih pitanja u vezi s organizacijskom strukturom Dječje kuće, za koja pitanja Savjetodavna skupina nije dostavila prijedloge, komentare ili rješenja, a da je navedena pitanja trebalo riješiti na strukturiraniji i formalniji način (putem radne skupine sastavljene i imenovane posebno za izradu Zakona o Dječjoj kući), na sastanku održanom dana 16. prosinca 2025. u prostorijama MPUDT-a donesena je zajednička odluka da se projektnom timu VE i gđi Ivani Celio Cega predloži da Smjernice, osobito u organizacijskom dijelu, ostanu općenite, pružajući osnovne prijedloge i preporuke, dok bi prijedlog Zakona o Dječjoj kući bio detaljniji, pružajući konkretna i pravno obvezujuća rješenja. Nakon što je gđa Ana Kordej navedeno predstavila projektnom timu VE i gđi Ivani Celio Cega na sastanku održanom 17. prosinca 2025., sudionici sastanka izrazili su suglasnost s navedenim prijedlogom. Uzimajući u obzir preporuke i ograničenja, rok za izradu i dostavu drugog nacrt Smjernica produljen je do 12. siječnja 2026.

Na 5. sastanku Savjetodavne skupine održanom 3. veljače 2026. u Zagrebu, stručni tim za izradu Smjernica predstavio je Savjetodavnoj skupini drugi nacrt Smjernica na konačnu raspravu i dostavu povratnih informacija. Svi sudionici iskazali su jednoglasnu podršku i širok konsenzus tekstu Smjernica, čime je dokument potvrđen kao čvrsta osnova i jasan putokaz za uspostavu Dječje kuće u Hrvatskoj. Konačnu verziju Smjernica odobrila je Savjetodavna skupina te su Smjernice predstavljene na završnoj konferenciji projekta održanoj 19. svibnja 2026. u Zagrebu.

Prilog 4: Sudjelovanje djece

1. Konzultacije s djecom koje su prethodno održane u okviru zajedničkog projekta EK/VE

U okviru [Analize pravnog, strateškog i institucionalnog okvira zaštite djece i postupanja u slučajevima nasilja nad djecom, uključujući seksualno nasilje u Hrvatskoj](#) omogućeno je sudjelovanje djece kroz dvije ankete čiji je cilj bio identificirati stajališta djece o ključnim područjima za uspostavljanje modela Barnahus u Hrvatskoj, uključujući lokaciju i unutarnji prostor. Djeca su izrazila želju za diskretnom lokacijom, u širem dijelu grada, koja će im jamčiti privatnost i sigurnost. Kao najvažnije djeca ističu atmosferu te osjećaj sigurnosti i udobnosti. Djeca žele ugodan prostor nalik domu, a ne "hladnoj" ustanovi, s prostorom za opuštanje te igraonicom s igračkama, knjigama, bojicama, vrećama za sjedenje, televizorom i igraćom konzolom. Zidovi ne bi trebali biti plavi ili bijeli, već po mogućnosti bež boje. Polovica djece izrazila je želju za životinjama u prostorijama (psi, ribice itd.). U odnosu na stručnjake koji će raditi u Dječjoj kući, djeca smatraju važnim da stručnjaci razumiju djecu, da znaju kako raditi s djecom te kako steći njihovo povjerenje i da ih ne osuđuju (najčešće su spominjani psihijatri i psiholozi).

Nakon provedenih konzultacija, Agencija Ipsos je izradila istraživačko izvješće ["Razumijevanje seksualnog nasilja nad djecom u Hrvatskoj"](#), s ciljem rasvjetljavanja percepcije Barnahusa i načina na koji bi Dječja kuća trebala biti organizirana i dizajnirana. Od trenutka kada dijete uđe u Dječju kuću, fokus bi trebao biti u potpunosti na djetetu. Dijete bi se trebalo osjećati zaštićeno i sigurno. Okruženje bi trebalo biti prilagođeno djeci, nalik domu, s vedrim i umirujućim dekorom i opuštajućim namještajem. Prostor ne bi trebao izgledati kao sudnica ili liječnička ordinacija, već bi trebao djelovati neformalno i opušteno – ne kao prostor u kojem se dijete ispituje, već kao mjesto gdje dijete ima sve što mu je potrebno da se osjeća što ugodno. Djeca su pohvalila [video koji predstavlja Barnahus na Islandu](#) te smatraju da bi se takav prostor trebao replicirati u Dječjoj kući u Hrvatskoj. Stručnjaci koji rade u Barnahusu trebali bi biti suosjećajni, empatični i pouzdani, prilagođavajući svoj pristup svakom pojedinom djetetu te uzimajući u obzir situaciju i okolnosti u kojima se dijete nalazi, kao i njihove strahove.

Istraživačko izvješće pokazalo je da naziv "Dječja kuća" stvara dojam da se radi o mjestu za smještaj ili sklonište za djecu, što Barnahus nije. Potrebno je naglasiti da se radi o mjestu koje integrira povezane usluge, ali koje nema smještajne kapacitete. Navedeno je potrebno istaknuti ne samo u opisu, već i u nazivu, primjerice "Dječji centar" ili slično. Također, anketa je pokazala da su ispitanici kroz fokus grupe dobili dojam da je Barnahus mjesto gdje žrtve mogu doći direktno prijaviti nasilje.

2. Konzultacije s djecom provedene u svrhu izrade Smjernica – cilj i opseg

Prema [Mapi puta osnivanja Dječje kuće s analizom strukture troškova za uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj](#) faza planiranja, koja prethodi fazi obnove prostora Dječje kuće, treba uključivati perspektive djece koja imaju izravno iskustvo s pravosudnim sustavom, dok je moguće dodatno savjetovanje s Mrežom mladih savjetnika pravobranitelja za djecu, posebice vezano uz osnovno poznavanje prava djece i opće perspektive o okruženju prilagođenom djeci.

U skladu s povratnim informacijama iz [Analize nedostataka u osposobljavanju](#), djeca su naglasila važnost angažiranja educiranih stručnjaka s iskustvom komunikacija prilagođenih djeci. U svrhu pripreme djece za dolazak, Dječja kuća bi trebala od djece, uključujući i onu koja su prethodno posjetila Dječju kuću, dobiti informacije o tome što smatraju važnim znati o stručnjacima s kojima dolaze u kontakt. Stvaranje ugodnog okruženja u Dječjoj kući potrebno je razmotriti i s aspekta vizualne identifikacije osoblja.

Na temelju prethodnih konzultacija s djecom provedenih u sklopu projekta, kao i ukazane potrebe da djeca budu konzultirana o prostornom konceptu Dječje kuće, okruženju prilagođenom djeci, osoblju i radnim

rutinama, Ured pravobranitelja za djecu proveo je dvije ankete u kojima su sudjelovala djeca. Dana 17. studenog 2025. Ured pravobranitelja za djecu dostavio je VE izvješće koje sažima iskustva, razmišljanja i prijedloge djece prikupljene kroz razgovore s djecom koja su doživjela nasilje, kao i s djecom koja nisu bila žrtve nasilja, osiguravajući time široku perspektivu o potrebama i očekivanjima djece različite dobi i iskustava. U suradnji s Centrom za nestalu i zlostavljanu djecu provedeni su individualni razgovori s djecom koja su doživjela nasilje (spolno i u drugim oblicima; N=10; u dobi od 10 do 16 godina; M:6, Ž:4). Grupni razgovori provedeni su s djecom koja su članovi dvaju savjetodavnih tijela pravobranitelja za djecu – Mreže mladih savjetnika i Foruma 16+, a koja nemaju izravno iskustvo spolnog nasilja (N=32; u dobi od 13 do 18 godina). Razgovori su provedeni od rujna do listopada 2025.

Naziv "Dječja kuća" djeca smatraju sigurnim i prikladnim, međutim predložila su kreativne alternative poput naziva "Dječji centar", "Sigurna kuća" i "Kuća prava djece". Naglašavaju da **ime i logotip** trebaju biti prijateljski, razigrani i veseli, bez asocijacija na probleme ili nasilje. Predloženi simboli uključuju zagrljaj, srce, sunce, oblak ili zvijezdu, dok bi boje trebale biti svijetle i pastelne, bez korištenja crvene i crne. U svrhu zaštite privatnosti, djeca žele da Dječja kuća bude smještena na diskretnoj lokaciji, ali lako dostupnoj – po mogućnosti u središtu grada ili blizu škole, s puno zelenila i prostora za igru. Ideje djece uključuju zelene površine, dječji park, opremu za igralište, umjetnu vegetaciju, prostor za uzgoj biljaka, pijesak, staze za igru i klupe za sjedenje na otvorenom. Također, djeca naglašavaju važnost mogućnosti sadnje i brige o biljkama, što dodatno potiče osjećaj pripadnosti prostoru.

Ulaz u kuću zamišljaju kao topao i gostoljubiv (natpis na vratima, otirač s pozitivnom porukom), s kliznim vratima i dizalom za djecu s teškoćama u kretanju. Radi sigurnosti, pristup bi trebao biti diskretan – ne izravno s ulice, već iz dvorišta. Prostor bi trebao biti svijetao, prozračan i ugodan, ne nalik bolnici. **Zidovi** bi trebali biti ukrašeni dječjim crtežima i slikama s motivima sunca, cvijeća, srca ili životinja, pretežito plave i bijele boje, kao i nježnih, pastelnih tonova koji stvaraju osjećaj mira i sigurnosti. Djeca naglašavaju kako im mnogo znači mogućnost sudjelovanja u uređenju prostora – primjerice pri odabiru ukrasa. Takve aktivnosti dodatno jačaju njihov osjećaj pripadnosti i sigurnosti, čineći prostor "njihovim". Dekoraciju na zidovima trebalo bi biti moguće mijenjati, pri čemu su djeca, kao važan detalj za opuštanje, često spominjala i miris doma, poput vanilije ili cvijeća.

Dizajn unutarnjih prostorija djeci je posebno važan: preferiraju prostore s puno prirodnog svjetla (prirodno i ugodno osvjetljenje, nikada oštro bijelo svjetlo), toplih i umjerenih boja, pastelnih zidova, s foteljama, vrećama za sjedenje ili sofama. Sobe za psihologa i liječnika trebale bi biti ugodne, s prirodnim svjetlom; ukoliko postoji kamera, ona mora biti neupadljiva, a dijete je potrebno obavijestiti da se provodi snimanje. Djeca su naglasila važnost privatnosti – vrata bi trebala biti zatvorena tijekom razgovora, poželjni su zvučna izolacija i mogućnost zaključavanja, kao i prozori koji ne otkrivaju unutrašnjost prostorije.

Čekaonice bi trebale biti blago odvojene, ali međusobno povezane, uz mogućnost boravka i mlađe i starije djece – za mlađu djecu tapete i crteži, a za stariju minimalistički dizajn. U čekaonicama i drugim prostorijama poželjne su knjige, slikovnice, društvene igre, plišane životinje, antistres loptice, biljke i crtaći pribor. Igračke bi trebale biti dostupne svima, uz mogućnost posudbe ili odnošenja kući. Djeca naglašavaju važnost životinja, osobito akvarija s ribama, ali i mogućnosti kontakta s psima, mačkama ili manjim životinjama poput hrčaka ili zečeva.

Hrana i voda trebali bi uvijek biti dostupni, s naglaskom na voće, zdrave obroke, ali i grickalice ili slatkiše. Djeca žele **mogućnost slobodnog izbora aktivnosti** – od crtanja, čitanja, igara, slušanja glazbe, do korištenja mobitela ili PlayStationa (s nenasilnim igrama). Glazba u prostoru treba biti umjerena i opuštajuća, dok bi djeci trebalo omogućiti slušalice. Posebno se naglašava potreba za **prostorom za odmor i opuštanje**, gdje se dijete može povući i umiriti, uz sofu, knjige, televiziju ili igre.

Djeca jasno izražavaju želju za prijateljskim, vedrim, strpljivim i empatičnim **osobljem**. Stručnjaci bi trebali biti educirani, slušati dijete, graditi odnos povjerenja i komunicirati jasnim, jednostavnim jezikom. Djeca žele da se prema njima postupa s poštovanjem, da ih se pozdravi pri ulasku u prostoriju, da im se ponudi čaša vode, a da osoblje bude opušteno, bez previše formalnosti. Odjeća bi trebala biti ležerna i u veselim bojama (bez uniformi), dok je bedž s imenom poželjan, ali ne i nužan. Stručnjaci bi trebali poznavati dječja prava i potrebe te biti spremni prilagoditi svoj pristup svakom djetetu. Djeci s iskustvom nasilja posebno je važno da stručnjak razumije kroz što su prošla te da im zna pristupiti.

Kada je riječ o **pružanju informacija**, djeca preferiraju verbalnu komunikaciju, uz jednostavne i vizualno privlačne materijale s malo teksta te puno slika i grafičkih prikaza. Povratne informacije mogu biti verbalne, putem crteža, emotikona, kratkog upitnika ili *online* ankete (za stariju djecu). Najvažnije im je da se mogu slobodno izraziti osobi od povjerenja.

Zanimljive su razlike između odgovora djece s iskustvom nasilja i djece bez takvog iskustva. **Djeca s iskustvom nasilja** često naglašavaju važnost osjećaja sigurnosti – kroz prisutnost poznatih odraslih osoba, mogućnost izbora

osobe u pratnji te potrebu za dodatnim izlazima i privatnošću (zatvorena vrata, zvučna izolacija, mogućnost osame). Njihovi odgovori također pokazuju veću osjetljivost na detalje kao što su mogućnost zaključavanja vrata, prozori koji ne otkrivaju unutrašnjost prostorije i jasna pravila ponašanja. Posebno naglašavaju koliko im znači da prostorija nalikuje domu – sa sofama, pokrivačima, igračkama i osobnim stvarima, uz slobodu odabira aktivnosti i načina provođenja vremena u prostoru.

Djeca bez iskustva nasilja više su usredotočena na uređenje prostora i grupne aktivnosti. Njihovi prijedlozi često uključuju kreativne ideje za dekoraciju, pristup igračkama, društvenim igrama i interaktivnom sadržaju na zidovima. Posebno ističu važnost osjećaja zajedništva, mogućnost druženja i međusobne podrške među djecom, kao i fleksibilnost u korištenju prostora – primjerice dijeljenje čekaonica prema dobi, mogućnost da se više djece druži zajedno ili da se osame ako to žele.

Obje skupine djece naglašavaju važnost da prostor ne nalikuje bolnici, već da bude topao, ugodan i nalik domu. Djeca žele mogućnost slobodnog izbora aktivnosti, izražavanja kroz crtanje, razgovor ili igru, kao i slobodu sudjelovanja u oblikovanju prostora (primjerice vlastitim crtežima na zidovima). Hrana i voda trebale bi biti lako dostupne, dok bi stručnjaci trebali biti prepoznatljivi po svom dobrom raspoloženju i empatiji, a ne po uniformama.

Zaključno, djeca naglašavaju važnost sigurnosti, privatnosti, topline i fleksibilnosti prostora, kao i mogućnost slobodnog izbora i aktivnog sudjelovanja u oblikovanju svog okruženja. Posebno su istaknuli koliko je važno da prostor bude prilagodljiv – da onima kojima je to potrebno pruži mir i privatnost, ali i da im omogući druženje i grupne aktivnosti. Glasovi djece pružaju vrijedne smjernice za stvaranje prostora koji je siguran, poticajan i prilagođen djeci.

Prilog 5

Table 1: Examples of Team Composition in Barnahus or Barnahus-like Sites across Europe

Country	Barnahus staff (professionals)	Coordinating institution	Source
Denmark	Social Worker, Psychologists	Ministry of Social Services	(Johansson et al., 2017a)
Finland	Social Workers, Barnahus Coordinators, Psychologists, Gynaecologists, and Paediatricians	National Institute for Health and Welfare	(Kaldal, 2020)
Germany	Social Workers, Psychologists, Medical Professionals	World Childhood Foundation Germany (NGO)	(Greijer and Wenke, 2023)
Iceland	Social Workers, Psychologists, Criminologists	Government Agency for Child Protection (of Ministry of Social Affairs)	(Johansson et al., 2017a)
Norway	Social Workers, Clinical Psychologists	Police Directorate	(Johansson et al., 2017a)
Sweden	Social Workers, Psychologists or Police, depending on the Barnahus	Cooperating authorities are not organised under a special authority; they are accountable to their respective inspection and regulatory agencies.	(Johansson et al., 2017a)

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo pravosuđa, uprave i
digitalne transformacije

Države članice Europske unije odlučile su povezati svoje znanje, resurse i sudbine. Zajednički su izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja uz istodobno zadržavanje kulturne raznolikosti, tolerancije i osobnih sloboda. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

www.europa.eu

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na našem kontinentu. Broji 46 država članica, uključujući sve članice Europske unije. Sve države članice Vijeća Europe potpisale su Europsku konvenciju o ljudskim pravima, međunarodni ugovor kojemu je cilj zaštita ljudskih prava, demokracije te vladavine prava. Europski sud za ljudska prava nadgleda provedbu Konvencije u državama članicama.

www.coe.int

Sufinancira
Europska unija

EUROPSKA UNIJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Sufinancira i implementira
Vijeće Europe